

RUUSUNLEHTI ROSENBLADET

SUOMEN RUUSUSEURA RY • FINSKA ROSENSÄLLSKAPET RF

3 • 2015

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Perustettu – Grundat 1989

www.ruususeura.fi

Puh. 050 4966155

Jäsenmaksu – medlemsavgift 22 €, tili – konto Aktia 405531-233147

IBAN: FI46 40553120033147, BIC-KOD: HELSFIHH

Jäsenyydet – Medlemskap

Puutarhaliitto ry
The World Federation of
Rose Societies
Nordisk Rosenselskab

Puheenjohtaja – Ordförande

Lauri Korpjaakko
Koivutie 7,
39100 Hämeenkyrö
Puh. 050 496 6155
k-jaakko@kolumbus.fi

Taloudenhoitaja – kassör

Timo Saarimaa
Raatalantie 116
31500 Koski TL
taimia@hongistontaimisto.fi

Sihteeri – Sekreterare

Maarit Kaipainen
Saramäentie 46
20300 Turku
Puh. 050 565 8868
maarit.kaipainen@pp.inet.fi

Jäsenrekisteri – Medlemsregistret

Liisa Leppäkoski
Metsolankatu 32
33900 Tampere
Puh. 050 346 8800
liisa@leppakoski.org

Arja Heikkilä
Härmälänkatu 34 A 4
33900 Tampere
Puh. 050 572 8701 (tekstiviestit)
heikkila.arja@gmail.com

Helsingin paikallisryhmä

Helsingfors lokalgrupp

Pirjo Tuura
Mynttiläntie 18
02780 Espoo
puh. 09 811 053, 040 533 6339
ptuura@saunalahti.fi

Maila Klemettinen
Stenbackavägen 24
02550 Evtskog
puh. 040 838 1497
mailakle@gmail.com

Etelä-Pohjanmaan alueen paikallisryhmät

Anna Wahlberg
Tuomikyläntie 463 b
60720 Tuomikylä
Puh. 045 112 0494
anna.wahlberg@seinajoki.fi

Jyväskylän paikallisryhmä

Hannu Liimatainen
Valkamantie 85
41180 Vehniä
Puh. 0500 914 626
hannuliimatainen@hotmail.com

Länsirannikon paikallisryhmä

Västkustens lokalgrupp

Esa Urhonen
Santtion kylätie 43
23960 Santtio
Puh. (02) 825 8684
esa.urhonen@lansi-suomi.fi

Oulun paikallisryhmä

Uleåborgs lokalgrupp

Matti Kulju
Ylispuuntie 13
90420 Oulu
Puh. (08) 533 3799 (kesällä
taimistolle)
tai (08) 335 744 (talvella kotiin)
m.kulju@kolumbus.fi

Pirkanmaan paikallisryhmä

Tuuli Lahdentausta
Solkikatu 6 A 9
33710 Tampere
Puh. 0440 995 532
tuuli.lahdentausta@suomi24.fi

Anne Nikander
Jussilankatu 1 C 17
33580 Tampere,
Puh. 050 593 6421
pihlajarinne@elisanet.fi

Turun seudun paikallisryhmä

Åbonejdens lokalgrupp

Heikki Aalto
Syyskesäntie 2
20780 Kaarina
Puh. 044 556 7213
aalto.hessu@gmail.com

Österbottens lokalgrupp

Pohjanmaan paikallisryhmä

Norr-rosorna i Österbotten
Viveca Björk
Ravasvägen 10
68 810 Ytterresse
050 349 1581
viveca.bjork@multi.fi

Mitt-rosorna i Österbotten

Solveig Pätt
Munsmovägen 107
65 450 Solf
050 343 4838
viridiflora@suomi24.fi

Syd rosorna i Österbotten

Margareta Wickman
Björnsvägen 197
64610 Övermark
050-359 5543
botnia.plant@tawi.fi

ILMESTYMISAIKATAULU – UTGIVNING

Lehti ilmestyy helmi-, touko-, syys- ja joulukuussa.
Rosenbladet utkommer i februari, maj, september och december.

AINEISTO – MATERIAL

Lehteen tarkoitettu aineisto pyydetään lähettämään **1.1., 1.4., 1.8. ja 1.10. mennessä päätoimittajalle.**

Tekstit word doc-tiedostoina tai sähköpostiviestinä. Yli 20 megan tiedostot CD:lle tallennettuna postitse. Kuvat mahdollisimman suurina (res. 1000) jpg-tiedostoina.

Texter som word doc eller som e-post. Över 20 mega dokument på CD per post. Bilder så stora som möjligt (res. 1000) i jpg form.

Sista inlämningsdag för material till tidningen är **1.1., 1.4., 1.8. och 1.10. Material skall skickas till huvudredaktören.**

PÄÄTOIMITTAJA – HUVUDREDAKTÖR

Eila Palojärvi
Aleksanterinkatu 29 A 13
15140 Lahti
050 5485 729
e.ha.paloj@phnet.fi

WWW-SIVUJEN TOIMITTAJA

Pirjo Rautio, Simolantie 68
01840 Klaukkala
pirjo.rautio@kolumbus.fi
www.ruususeura.fi

NRI-TOIMITTAJA – REDAKTÖR

Inger Kullberg, Porkalavägen 1063
02480 Kyrkslätt
inger.kullberg@kolumbus.fi

TAITTO JA LAYOUT – OMBRYTNING

Savion Kirjapaino Oy

ILMOITUSHINNAT – ANNONSPRISER

(värillinen ja mustavalkoinen)
1/1 sivun ilmoitus 190 euroa
1/2 sivun ilmoitus 120 euroa
1/1 annons 190 euro
1/2 annons 120 euro

PAINO – TRYCK

Savion Kirjapaino Oy
Aleksis Kiven tie 19
04200 Kerava

KANSIKUVA – PÄRMFOTO

Rosa spinosissima 'Plena' juhannusruusu.
Kuva/foto Eila Palojärvi

Sisällysluettelo – Innehåll

- 4 Puheenjohtajan tervehdys**
5 Ordförandens spalt
Lauri Korpijaakko
- 6 Toimittajan pöydältä**
7 Från redaktörsbordet
Eila Palojärvi
- 8 Ruusujen nimien kirjoittaminen**
25 Hur ska rosornas namn skrivas
Jorma Koskinen
- 26 Projektet Nordiska Rosor inför 2018 och fortsat**
45 Pohjoismaiset ruusut 2018
Henny Johansson
- 46 Kanadalaisten ruusujen kasvatuskoe**
47 Försöksodling av kanadensiska rosor
- 47 Paikallisryhmät**
Lokalgrupperna

*A*urinkoista syksyä

Kevät alkoi lupaavasti ajoissa kunnes Atlantin matalat ottivat pohjoisen reitin, ja niitä on piisannut ainakin heinäkuun lopulle. Olihan siinä tosin lähes viikon poutakin! Harvinaisen raikkaat ilmat kesäkuussa auttoivat, ettei vattukärsäkstä tarvinnut torjua. Vain yhtenä iltana ylittyi vattukärsäkkään munintaan vaadittava, noin +17 °C:een lämpötila. Vaihtelevat säät paljastivat hyvin yksinkertaisten ruusujen sateen kestävyysden, sillä 3 x 3 m:n mahtava 'Fazers Röda' ilahdutti ikkunan takana sadepäivinäkin kauniilla kukillaan. Toisaalta isot pensaat, kuten 'Ainola' ja 'Kempeleen Kaunotar', lakoontuivat pahoin jatkuviissa tiukusateissa.

Kesän ensimmäisinä puutarhavieraina tulivat tyttären Lauran (Lehikoinen) puutarhablogiystävät jo 13.6., jolloin normaalisti alkukesän ruusut ovat jo parhaimmillaan, mutta nyt vain karjalanruusu kukki. Tosin se ei haitannut innokkaiden puutarhaharrastajien intoa ottaa ruusuista runsaasti pistokkaita ja uskon, että he myös onnistuvat niiden juurruttamisessa.

Avointen ovien päivänä 28.6. olivat kaikki "alkukesän" ruusut parhaassa kukoistuksessaan. Villiruusuista parhaimpina loistivat "Oulujoen punainen Harisonii" ja *R. amblyotis* (idänmetsäruusu) x *R. rugosa* (Kuljun Matille terveisiä, että anna toki hienoille ruusuille suomenkieliset nimet). Juhannusruusut, 'Poppiukset', 'Patela', "Paapeli" ja muut aikaiset pimpinellat, kuten eri sävyiset yksinkertaiset siementaimet, kukkivat loisteliaasti. 'Aurora' ja 'Kerisalo' olivat vasta nupuillaan ja 'Papulasta' vasta muutama kukka tuoksunäytteeksi vierailijoille. Mutta aikaiset rugosat 'Hailuoto', piertarinruusu, "Ilari Aleksanteri" ja teresanruusu olivat jo parhaimmillaan. Vierailijoita kävi noin 90. Ruusukesästä tuli kaikkineen loistava ja ruusut kukkivat viileässä säässä tosi pitkään.

Pirkanmaan paikallisryhmän retkellä pääsimme tutustumaan Peter Joyn ja Pirkko Kahilan opastamina suomalaisen ruusunjalostusohjelman Nummelan koetarhaan. Siellä saimme kohdata monia aivan omanlaatuisia hienoja ruusuja, joiden vanhemmat olivat monissa ruusuissa aivan eri lajikeryhmistä. Esim. 'Lac Majeau' x 'Aicha', puolikerrannainen persikankeltainen kukka, jossa suuret punavartiset heteet. 'Hansa'

'Lac Majeau'. Kuva/foto Sirpa Kananen

x 'Nuits d'Young', runsaasti hyvin tummanvioletinpunaisia puolikerrannaisia kukkia, 'Hansa' x 'William III', 'Kempeleen Kaunotar' x teehybridi, myös persikkainen väri. Pääosin risteytyksiin oli käytetty tuttuja, kestäviä ruusuja, kuten valamonruusu, 'Kempeleen Kaunotar', 'Olkkala', 'Tarja Halonen' ja 'Minette'. Meidän retkeläisten vahva mielipide oli, että näitä hienoja ruusuja pitäisi saada markkinoille, vaikka Peterin mielestä niitä ei voi laskea "kepposin perustein". Joissakin ruusuissa oli ongelmia lisäyksessä, mutta niitä voisi vaikka varttaa tai mikrolisätä? Uskon, että näillä hienoilla ruusuilla olisi myös kansainvälistä menestystä ja kotimaan harrastajat olisivat innoissaan, jos niitä saisivat!

Toivottavasti syksy korvaa sen, mitä kesässä jäätin paitsi

Lauri Korpjaakko

Sol i höst

Det såg lovande ut i våras innan lågtrycken över Atlanten tog den nordliga kursen, och lågtryck har vi haft nog av åtminstone till slutet av juli. Men visst hade vi även uppehållsväder i nästan en vecka! Det sällsynt friska vädret i juni hjälpte till att man inte behövde skydda mot hallonblomviveln. Endast en afton överskreds temperaturen ca +17 °C som krävs för vivelns äggläggning. I det omväxlande vädret märkte man skillnaden i de mycket enkla rosornas regntålighet. Den väldiga 3 × 3 m 'Fazers Röda' gladdade oss på andra sidan fönstret även regniga dagar med sina vackra blommor; medan andra stora buskar som 'Ainola' och 'Kempeleen Kaunotar' började hänga tråkigt i det ihållande duggregnet.

Sommarens första trädgårdsgäster var dottern Lauras (Lehikoinen) vänner på trädgårdsbloggen. De kom 13.6., då försommarens rosor normalt blommar som allra vackraste, men nu blommade endast finnrosen.

'Kerisalo'. Kuva/foto Lauri Korpijaakko

Men det minskade inte de entusiastiska trädgårdssodlarnas iver att ta rikligt med skott från rosorna, och jag tror att de även lyckades rota dem.

Den 28.6. på Öppna dagen var alla "försommarens" rosor i sin bästa blomning. Av vildrosorna lyste "Oulunjoen punainen Harisoni" och *R.amblyotis* × *R.rugosa* (hälsning till Matti Kulju: visst ger du väl rosorna finskspråkiga namn). Midsommarrosen, 'Poppius', 'Patela', "Paapeli" och övriga tidiga pimpineller, samt enkla fröplantor i olika nyanser, blommade överdådigt. 'Aurora' och 'Kerisalo' var ännu i knoppstadiet och 'Papula' hade endast några blommor som doftprov för gästerna. Men de tidiga rugosarosorna 'Hailuoto', *R.majalis* × *rugosa*, "Ilari Aleksanteri" och 'Thérèse Bugnet' stod i sin bästa blomning. Gästerna var ungefär 90 till antalet. Rossommaren var totalt sett fin och i det kyliga vädret blommade rosorna länge.

På Pirkanmaa lokalgruppens utfärd fick vi, guidade av Peter Joy och Pirkko Kahila, bekanta oss med det finska rosfrödlingsprogrammets provanläggning i Nummela. Där mötte vi många alldeles speciella fina rosor vars föräldrar i många fall kom från helt olika sortgrupper. Några exempel: 'Lac Majeau' × 'Aicha' med halvfyllda persikogula blommor och stora rödskaftade ståndare; 'Hansa' × 'Nuits d'Young' med stort antal mörkt rödvioletta halvfyllda blommor; 'Hansa' × 'William III'; 'Kempeleen Kaunotar' × tehybrid, som också är persikofärgad. För flertalet korsningar hade använts bekanta härdiga rosor som valamos, 'Kempeleen Kaunotar', 'Olkkala', Tarja Halonen' och 'Minette'. Vi besökare ansåg att dessa fina rosor borde fås ut på marknaden trots Peters åsikt att de inte kan kommersialiseras på lättvindiga grunder. En del av rosorna var problematiska att föröka men de kunde kanske ympas eller mikroförökas. Jag tror att så här fina rosor kunde även vara framgångsrika utomlands, och inhemska rosodlare skulle entusiastiskt ta emot dem.

Hoppas hösten gottgör sommarens eventuella missräkningar

Lauri Korpijaakko

Översättning Rainer Svartström

Lauri Korpijaako kertoo Pirkanmaan paikallisryhmän retken tutustumiskohteesta. Ryhmä vieraili suomalaisen ruusunjalostusohjelman Nummelan koetarhalla Peter Joyn ja Pirkko Kahilan opastuksella. Siellä hienoja ruusuja, joiden vanhemmat olivat monissa ruusuissa aivan eri lajikerhyistä. Eli uusia ja mielenkiintoisia ruusuja on tulossa viileään ilmalamaamme, mielenkiintoista odottaa.

Jorma Koskinen kirjoitti perusteellisesti tietokirjallisuuteen liittyvästä ongelmasta, kasvinimistä ja niiden oikeinkirjoituksen yksityiskohdista. Harrastajille usein riittää lajikenimi ja jo latinalainen nimi tuntuu liian vaikealta. Ruususeuran julkaisemassa nimistösäkin alkaa olla päivitystarvetta. Uuden tiedon myötä tutunkin kasvin nimi voi muuttua periaatteella vanhin virallistettu nimi ratkaisee. Luulen, että teksti on haasteellista monelle lukijalle.

Islannissa NR:n kokouksessa ehdotti Tanskan ruususeura pohjoismaista ruusujen näytemaata 2018. Tarkoituksena on esitellä pohjoismaisia ruusuja kaikista viidestä maasta. Jokainen pohjoismainen ruususeura valitsi aluksi mukaan noin kymmenen eri ruusua. Tavoite on, että ruusut voitaisiin istuttaa syksyllä 2015, ja ne pääsisivät hyvään kasvuun 2018 mennessä. Tanskan ruususeura toimii isäntänä 2018 maailmanlaajuisessa Wold Rose Convention (WRC) tapahtumassa ja ruusut on tarkoitus istuttaa Bernstorffin linnanpuutarhaan Gentoften (Kööpenhamina). Ylläpito ja suunnittelu on linnanpuutarhuri Bjarne Nørgaardin vastuulla yhteistyössä Tanskan ruususeuran kanssa. Toivottavasti moni ruususeuralainen harkitsee osallistumista tulevaan tapahtumaan.

Itse kävin elokuun puolivälissä Kööpenhaminassa, en tosin ruusuja katsomassa vaan uusia puistokohteita Maisemasuunnittelijoiden kanssa. Voin vakuuttaa, että nähtävää ja kuvattavaa kasviharrastajille riittää mm. moderneja heinäkasvipuutarhoja, (sadevesipuutarhoja), historiallisia puutarhoja. Ruotsiin on puolen tunnin junamatka. Turvallista pohjoismaisuutta ja eksoottista kansainvälisyyttä, sitähan kasviharrastajat vai pitäisikö sanoa hamstraajat kaipaavat.

Ruusukasvatuksellaan voi auttaa muita. Osallistu kanadalaisten ruusujen koeviljelyyn, siitä tarkemmin toisaalla lehdessä.

Syyshehkua ja -värikyisiä!

*Eila Palojärvi
Päätoimittaja*

'Tove Jansson'. Kuva/foto Eila Palojärvi

'Marie Curie'. Kuva/foto Eila Palojärvi

Lauri Korpijaako berättar om besöksmålen för Birkalands lokalgrupps resa. Gruppen besökte den finska rosenförädlingsodlingen i Nummela med Peter Joy och Pirkko Kahila som guider. Där finns fina rosor vars föräldrar kommer från helt skilda sortgrupper. Nya och intressanta rosor är på kommande till vårt kyliga klimat.. spännande att vänta.

Jorma Koskinen skrev utförligt om ett problem som berör facklitteraturen, växtnamn och hur man skall skriva namnen på rätt sätt. För entusiaster räcker det oftast med sortnamn ifall det latinska namnet känns för svårt. Boken Rosornas namn som Rosensällskapet har utgivit börjar ha behov av uppdatering. Enligt nya rön kan bekanta växtnamn förändras, i princip är det, det äldsta officiella namnet som avgör. Jag tror att texten är utmanande för många läsare.

Under NR-mötet på Island föreslog det Danska Rosensällskapet en Nordisk rabatt som, utställningsrabatt till 2018. Meningen är att presentera rosor från alla fen nordiska länder. Varje nordiskt land valde 10 olika rosor. Målsättningen är att rosorna skulle planteras hösten 2015 och att de skall ha hunnit växa till 2018. Danska Rosensällskapet fungerar som värd 2018 för den världsomfattande World Rose Convention (WRC)

händelsen och det är meningen att plantera rosorna i Bernstorffs slottsträdgård i Gentofte (Köpenhamn) Underhåll och planering görs av slottsträdgårdsmästare Bjarne Nørgaard i samarbete med Danska Rosensällskapet. Förhoppningsvis planerar många rosensällskskapsmedlemmar att delta i detta evenemang.

Själv åkte jag i mitten av augusti till Köpenhamn, inte för att titta på rosor utan för att se nya parker i sällskap med Landskapsplanerare. Jag kan intyga att det finns tillräckligt att se och fotografera för växtintresserade bl.a. moderna dekorationsgräs-trädgårdar, regnträdgårdar, historiska trädgårdar. Till Sverige är det en timmes tågres. Det trygga nordiska och exotisk internationalism, det saknar växtintresserade eller borde man säga hamstrarna.

Genom att odla rosor kan man hjälpa andra. Deltag i provodling av kanadensiska rosor, mera om detta i tidningen.

Höstglöd och färger!

*Eila Palojärvi
Huvudredaktör*

Översättning Inger Kullberg

GRAHAM THOMAS ('Ausmas') (Austin-ryhmä/gruppen)

Ruusujen nimien kirjoittaminen

Teksti ja kuvat Jorma Koskinen, käännös Rainer Svartström

Ruusujen nimien kirjoittaminen on kansainvälisesti melko tarkkaan säädeltyä. Nimien oikeinkirjoitukseen vaikuttaa useampi säädös ja käytäntö. Niistä ensimmäinen on Kansainvälinen kasvitieteellisten nimien järjestelmä, *International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants*¹, jonka viimeisin version on Melbournen koodi vuodelta 2012. Tämä säädös koskee ruusun luonnonlajeja ja niiden lajikkeita. Viljelykasvien, siis kaikkien ruusun puutarhalajikkeiden nimiä ja niiden oikeinkirjoitusta säätelee *International Code of Nomenclature for Cultivated Plants (ICNCP)*² vuodelta 2009. Kasvien suomenkielisiä nimiä ja niiden oikeinkirjoitusta valvoo Kotimaisten kielten keskuksen Kielitoimiston jaosto, jonka erikoisalaa ovat luonnontieteelliset nimet. Aiemmin nimiä antoivat yliopiston kasvimuseon työryhmät. Eri laitokset ja järjestöt ovat koonneet omien erikoisalojensa nimiä. Suomen Ruususeura on julkaissut erinomaisen ansiokkaan kirjasen *Ruusujen nimet*, jonka ovat koonneet Pentti Alanko, Ella Rätty ja Henry Väre ja jonka on toimittanut Pirjo Rautio. Sen toinen painos ilmestyi 2007. Kirjasen tulisi kuulua jokaisen ruusuharrastajan käsikirjastoon. Julkaisuun on koottu kaikki tärkeimmät Suomessa viljeltävät lajikkeet nykikäytännön mukaisesti ryhmänimien alle kuten Harisonii-ryhmä, Peittoruusu-ryhmä jne. Jotkin käytännöt ovat sen jälkeen tarkistuneet ja ruusujen suomenkielisiin nimiin on tullut joitain muutoksia. *Viljelykasvien nimistöstä* on ilmestynyt uusia painoksia, mutta sen tekijät eivät ole kaikin osin seuranneet tapahtuneita muutoksia. Seuraavassa on lyhyenä yhteenvetona muutamia merkittävimpiä ruusujen nimiin vaikuttavia seikkoja. Englanninkieliset nimet viittaavat yllä mainituissa säädöksissä käytettyihin termeihin.

Kasvitieteellisten nimien kirjoittaminen (Botanical names)

Ruusujen luonnonlajit kirjoitetaan normaaliin kasvitieteelliseen tapaan auktorin nimellä varustettuna. Vain nimen latinankieliset nimiosat kirjoitetaan *kursiivilla*. Muut merkit ja lyhenteet kuten sp. (species, laji) ja subsp. (subspecies, alalaji), f. (forma, muoto), var. (varietas, lajike) sekä auktorinimet kirjoitetaan ilman kursivointia. Risteymän merkinä käytettävä × on kertomerkki. Tätä hybridimerkkiä ei luettaessa lausuta. Kurtturuusun *Rosa rugosa* ja karjalanruusun *Rosa acicularis* risteymä *Rosa × aciculosa* luetaan [rosa akikulo:sa].

¹ International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Melbourne Code 2011)
<http://www.iapt-taxon.org/nomen/main.php>

² International Code of Nomenclature for Cultivated Plants (ICNCP 2009)
http://www.actahort.org/chronica/pdf/sh_10.pdf

Lajin risteymäluonne ei siis puhuttaessa kuulu. Jos puheessa täytyy jostain syystä erityisesti painottaa sitä, että kyseessä on risteymä, sanotaan esimerkiksi: "risteymä *Rosa × majorugosa* [risteymä rosamajoru:go:sa]" (pietarinruusu). Kertomerkkin × saa lisättyä tekstiin symboleista tai painamalla alas Alt-näppäimen ja kirjoittamalla numeronäppäimistöllä numeron 0215 ja päästämällä Alt-näppäimen ylös. Luettaessa ääneen tieteellisiä nimiä on erityisesti huomioitava, että hybridimerkki × ei ole kirjain x ja ettei hybridimerkkiä lainkaan lausuta.

O-ääne latinan sanassa *rosa* on lyhyt, niin kuin suomen *olo*, ruotsin *gått*. Sanassa *rosarium* on pitkä a [rosa:rium]. Maskuliini- ja neutrisukuisten sanojen genetiivin loppu on pitkä i-ääne, *Rosa fendleri* [rosafendleri:] (kasviteteilijä August Fendler). Jos sanan taivutusvartalo päättyy myös i:hin, tulee loppuun kaksi i-äännettä, jotka kumpikin ääntyvät. Ensimmäinen -i on lyhyt ja toinen pitkä. *Rosa × richardii* luetaan [rosarikhardi-i:] ja merkitsee Richardin ruusu. Feminiinisukuisten sanojen genetiivin loppu on -ae ja ääntyy pitkänä e-äänneenä; *Rosa helenae* [rosahelene:], helenanruusu.

Ruusujen viljelylajikkeet kirjoitetaan tavalliseen tapaan yksinkertaisten 'lainausmerkkien sisään. Vanhentunutta merkintää cv. (*cultivated variety*) ei saa enää käyttää lajikenimien yhteydessä. Viljelylajikkeiden nimet eivät ole, eivätkä saa olla latinankielisiä eikä niitä siksi kirjoiteta kursiivilla. Kaikkien puutarhakasvien lajikenimet kirjoitetaan samalla tavalla: *Calendula officinalis* 'Lemon' on tunnettu keltainen kehäkukkalajike. *Calendula* on kehäkukkien suku ja *officinalis* laji. Molemmat latinankieliset nimet kirjoitetaan kursiivilla. 'Lemon' on viljelylajike, joka kirjoitetaan yksinkertaisesti lainausmerkkeihin. Koska ruusujen pitkistä risteytshistoriasta on seurannut se, että on mahdotonta määritellä viljelylajiketta yhden ruusulajin lajikkeeksi, on päädytty käytäntöön, jossa kirjoitetaan vain suku *Rosa* ja suoraan sen perään lajikenimi. Esim. useat ranskanruusut kantavat todennäköisesti perimässään myös muiden lajien geenejä (*alba, centifolia*) ja monet bourboninruusut ovat monien lajien risteymiä. Siksi kirjoitetaan vain *Rosa* 'Louise Odier'. Viljelylajikkeiden nimissä sallitaan moniosaiset nimet ja niiden alkukielinen oikeinkirjoitusasu aksenttimerkkeineen, kuten 'Anaïs Ségalas' ja 'Rose de la Maître-École'. (Jälkimmäinen nimi johtuu lajikkeen jalostajan Coquereau kotikylän nimestä Maître-École, joka on nykyään Angers'n kaupunginosa. Nimestä ei ole kyse kansakoulunopettajasta, *le maître d'école*). Lajikenimen jälkeen voidaan sulkuihin merkitä mihin ryhmään ruusu kuuluu ja ilmoittaa sen mahdollinen suomenkielinen nimi.

Rosa 'Polstjärnan' (POHJANTÄHTI) (Beggeriana-ryhmä/gruppen)

Rosa gallica L. gallianruusu
Rosa gallica 'Officinalis' apteekkarinruusu
Rosa gallica 'Versicolor' ('Rosa Mundi') kirjoapteekkarinruusu
Rosa 'Alain Blanchard' (Gallica-ryhmä) ranskanruusu
Rosa rugosa Thunb. kurtturnuusu
Rosa rugosa f. *alba* (Rob.) F.Seym. valkokurtturnuusu
Rosa 'Vuosaari' (Rugosa-ryhmä) tarhakurtturnuusu
Rosa 'Souvenir de Philémon Cochet' (Rugosa-ryhmä) filemoninruusu
Rosa spinosissima L. 'Plena' juhannusruusu
Rosa 'Herttoniemi' (Blanda-ryhmä)
Rosa 'Minette' (Alba-ryhmä) mustialanruusu
Rosa 'Polstjärnan' (POHJANTÄHTI) (Beggeriana-ryhmä) suomenköynnösrusu

Suomenkieliset nimet (Local names)

Suomenkieliset nimet kirjoitetaan aina yhteen ilman väliviivaa pienellä alkukirjaimella. Kasvin nimi kirjoitetaan pienellä yhteen ilman väliviivaa, vaikka alkupeiräisessä nimessä olisi erisnimiä ja väliviiva, *uudengui-neanliisa*. Suomenkielisten luonnontieteellisten nimen oikeinkirjoitussääntöjen mukaan yhdyssanan määriteosa on genetiivissä (omanto) jos määre on ihmisen tai paikan nimi. Muutoin nimi on nominatiivissa (nimentö); kurtturnuusu ja puistoruusu, mutta *persianruusu* ja *viljaminkeltaruusu*. Vanhastaan oikeassa muodossa ovat meillä mm. damaskonruusut, bengalinruusut, ranskanruusut ja gallianruusu, harisoninruusut, heleenruusut ja kordesinruusut. Myös seuraavat ruusuryhmien suomenkieliset nimet ovat säännöstä johtuen genetiivimuodossa: *austininruusut*, *bourboninruusut*, *boursaultinruusut*, *noisettenruusut* ja *portlandinruusut*.

Ryhmänimien kirjoittaminen (Group names)

Ryhmänimi ei ole varsinainen kasvitieteellinen nimi eikä niitä säädellä yhtä tiukoin kansainvälisin säädöksin. Ryhmänimet helpottavat kasvattajia ja harrastajia jakamaan toisiaan muistuttavia lajikkeita helpommin käsiteltäviin ryhmiin silloinkin, kun ne todennäköisesti ovat kahden tai useamman lajin risteymiä. Joskus määrittely on tehnyt jo jalostaja. Toisinaan jako on tehty ulkoisten ominaisuuksien perusteella.

Englanninkieliset ryhmänimet kirjoitetaan erikseen, kumpikin isolla alkukirjaimella ilman väliviivaa (Gallica Group). Yllä mainitun ICNCP:n ohjeen mukaan ryhmänimet kirjoitetaan äidinkielisten oikeinkirjoitusohjeiden mukaan (artikkeli 22.3. sivulla 35) eli yhdyssanan jälkiosa kirjoitetaan suomeksi pienellä alkukirjaimella (Gallica-ryhmä). Tieteellisistä nimistä

poiketen ryhmänimet saadaan kääntää myös äidinkieliseen muotoon (Puistoruusu-ryhmä).

Ruusun modernien viljelylajikkeiden tuotenimet (Trade designations)

Johtuen *Rosa*-suvun pitkästä historiasta ja nimen suuresta määrästä sekä niiden päällekkäisyydestä eri maissa ja ruusutyypeissä yhä useammat jalostajat ovat halunneet ruusuilleen suojatun tuotenimen, joka ICNCP:n ohjeissa kulkee nimellä *Trade designation*. Tuotenimi on käytännössä tavaramerkki (™). Koska kansainvälisten nimeämissääntöjen mukaan kasvitieteellinen lajikenimi ei voi olla tavaramerkki tai rekisteröity tavaramerkki (®) on ryhdytty noudattamaan käytäntöä, jossa kasvitieteellinen nimi on jalostajan valitsema. Nimessä on ensin kolmikirjaiminen jalostajan tunnusosa, ja sitten muu kirjainnumeroyhdistelmä. Mainoksissa ja internetissä näkee lajikenimiä kirjoitettavan usein niin, että nimen kolme ensimmäistä kirjainta, jotka ovat tuottajan tunnusosa kuten Kor (Kordes), Tan (Tantau) tai Mei (Meilland) kirjoitetaan kaikki isoin kirjaimin. Tämän on jalostajien keksimä mainoskikka eikä ole oikea tapa. Lajikenimet ovat normaaleja erisnimiä, joissa vain ensimmäinen kirjain on iso. Lajikenimi kirjoitetaan yksinkertaisten lainausmerkkien sisään isolla alkukirjaimella *Rosa ROBUSTA* ('Korgosa') (1979). Suluissa oleva vuosiluku voidaan liittää nimeen silloin, jos on olemassa toinen, aiempi samanniminen lajike, tässä tapauksessa *Rosa* 'Robusta' (Bourbon-ryhmä) (1877). Nykyisin on hyvin yleistä, ettei lajikenimiä enää lainkaan käytetä, vaan ruusuluetteloissa on pelkkiä tuotenimiä. Tuotenimiä sanotaan Suomessa hyvin yleisesti myös kauppanimiksi.

Markkinoitaessa ruusua sen kauppanimellä kirjoitetaan se ensin KAPITEELILLA (teksinkäsittelyhjelmissä fontin muoto KAPITEELI, CAPS TAI SMALL CAPS) ilman lainausmerkkejä ja sen perään liitetään lajikenimi suluissa.

Rosa ROBUSTA ('Korgosa') (Puistoruusu-ryhmä) robustaruusu

Rosa GRAHAM THOMAS ('Ausmas') (Austin-ryhmä) austininruusu

Tavalliseen arkikäyttöön riittää muoto ROBUSTA ('Korgosa'). ICNCP:n ohje suositaa, että erityisesti silloin kun käytetään molempia nimiä, tulee ne kirjasimen muodoilla erottaa toisistaan. Ohje kapiteelin käytöstä ei ole ehdoton. Jos käytännön rajoituksista johtuen ei ole mahdollista käyttää kapiteelia, voidaan tuotenimi kirjoittaa pelkin isoin kirjaimin GRAHAM THOMAS ('Ausmas'). Vaikka molempia nimiä ei käytettäisikään, on oleellista että tuotenimeä ei kirjoiteta lainausmerk-

Rosa gallica 'Officinalis' apteekkarinruusu / apotekarros

keihin. Otetaan esimerkiksi suomalaisten hyvin tuntema lajike. Ei siis pidä kirjoittaa 'Schneekoppe' koska lajikkeen kasvitieteellinen lajikenimi on 'Hansnovem'. Kirjoitustavalla SCHNEEKOPPE ('Hansnovem') halutaan osoittaa, että SCHNEEKOPPE on 'Hansnovem'-lajikkeen kaupan nimi ja rekisteröity tuotemerkki. Tätä yksinkertaistettua tapaa voidaan käyttää internetissä ja pienemmissä julkaisuissa milloin kaikkia tekstityylejä ei ole käytettävissä. Minusta tätä yksinkertaisempaa tapaa voitaisiin aivan hyvin soveltaa myös Ruusunlehdessä.

Vakiintuneet nimet (Accepted names)

Myös pitkään käytössä ollut vakiintunut epävirallinen nimi tulee kirjoittaa tuote- eli kaupan nimen tavoin, POHJANTÄHTI.³ Tätä nimeä ei pidä kirjoittaa lajikenimen tavoin lainausmerkkeihin, koska lajikkeen kasvitieteellinen nimi on 'Polstjärnan'. Muita samanlaisia Suomessa vakiintuneita nimiä, jotka eivät ole lajikenimiä eivätkä rekisteröityjä tuotenimiä ovat mm. JOHTAJA RIKALA, TELLERVO, KOTILIESI, KAARINA, PRESIDENTTI KEKKONEN jne. Näitä tuotenimiä saa käyttää Suomessa, mutta kansainvälisissä yhteyksissä niihin tulisi selvyuden vuoksi lisätä lajikenimi, POHJANTÄHTI ('Polstjärnan'). Nimiin voidaan myös yhdistää alkuperäinen tuotenimi TELLERVO (GRUSS AN BAYERN), KAARINA (STADT ELTVILLE). Samasta syystä ei kansainvälisissä yhteyksissä pidä puhua juhannusruususta, vaan käyttää oikeaa nimeä *Rosa spinosissima* 'Plena'. Etusijaperiaatteen mukaisesti myöhempi lajinimi *pimpinellifolia* on vaihtunut takaisin alkuperäiseen nimeen *spinosissima* ("kaikkein piikkisin"). Vaikka kasvitieteellisesti *pimpinellifolia*-ruusuja ei enää ole, ei ruusujen suomenkielisten nimien tarvitse muuttua, mutta ryhmän nimi muuttuu: *Rosa spinosissima* pimpinellaruusu ja (*Spinosissima*-ryhmä) tarhapimpinellaruusu.

Kaupan nimille ei ole kansainvälistä normistoa tai säännöksiä. Jalostajat ovat muutamaa yleisluontoista suositusta lukuun ottamatta melko vapaita keksimään myyviä tuotenimiä. Tuotenimissä voidaan myös käyttää muotoja ja merkkejä, jotka eivät ole sallittuja kasvitieteellisissä nimissä, kuten HOME & GARDEN, OH MY! ja BUTTONS'N'BOWS. Kaupan nimiä säädellään omin säännöksin jokaisessa maassa. Useat maat kunnioittavat toistensa sopimuksia. Jalostaja voi hakea samalle ruusulle eri tuotenimet erikielisiin maihin. Niinpä lajike 'Korbin' (Floribunda-ryhmä) on Englannissa ja Amerikassa ICEBERG, Ranskassa FÉE DES NEIGES ja Saksassa SCHNEEWITTCHEN. 'Korsilan' on Saksassa PALMENGARTEN FRANKFURT, Britanniassa COUNTRY DREAM ja Ranskassa

BEAUCE. Suomen markkinoille ruusut tunnutaan tuotavan useimmiten niiden saksankielisellä kaupan nimellä, mikä ehkä istuu suomalaisen suuhun helpoimmin.

Aiemmin rekisteröity kansainvälinen lajikenimi ei estä sen myöhempää käyttöä toisen ruusun kaupan nimenä, esim. 'Schneewittchen' (1901) ja Bourbon-ruusu 'Robusta' (1877). Niinpä Polyantha-ruusu 'Schneewittchen' ja Floribunda-ruusu SCHNEEWITTCHEN ('Korbin') (1958) ovat kaksi eri ruusua, joilla kummallakin on oma toisesta poikkeava risteymätaustansa. Meilland rekisteröi 1992 'Meironsse' ruusun nimeksi CHRISTOPHER COLUMBUS ja toisintonimiksi ranskalaisen muodon CHRISTOPHE COLOMB sekä muodon COLUMBUS. Poulsen rekisteröi 1996 'Poulbico' ruusulle nimen CANDY COVER ja toisintonimiksi CHRISTOPHER COLUMBUS ja NASHVILLE. Oletettavasti Christopher Columbus -nimien rekisteröinti on voimassa eri maissa. Tavaramerkkiä on erikseen haettava joka maasta. Vuodesta 1996 alkaen on voinut hakea EU:n laajuista tavaramerkkiä. Menetelmä on kallis ja yleensä mahdollinen vain suurimmille jalostajille.

Onneksi suurin osa ruusuista kantaa pelkkää 'Lajikenimeä'. Kaikilla vanhoilla pensarusuuilla on vain lajikenimi, *Rosa* 'Mme Plantier'. Myös vanhemmat ryhmäruusut kantavat pelkkää lajikenimeä, *Rosa* 'Queen Elizabeth'. Myös kaikki uudet kotimaiset ruusumme ovat lajikenimiä *Rosa* 'Auli', *Rosa* 'Ilo' jne. Merkille pantavaa on, että kanadalaiset eivät ole halunneet tuotteistaa uusia ruusujaan. Niillä on vain "vanhan aikainen" lajikenimi kuten 'John Davis', 'William Baffin' ja 'Adelaide Hoodless'.

Lopputuloksena tästä kaikesta on, että ainoa oikea yksiselitteinen modernin ryhmäruusun nimi, joka on voimassa kaikissa maissa, on 'Lajikenimi' kuten yllä mainittu 'Korsilan', jolla on monta eri kaupanimeä. Tilattaessa ryhmäruusua ulkomailta on syytä varmistua, että kyseessä on juuri haluttu lajike.

³ International Code of Nomenclature for Cultivated Plants Art.13.2. Ex. 4

Rosa 'Anaïs Ségalas' (Gallica-ryhmä/gruppen)

Hur ska rosornas namn skrivas?

Text och foto Jorma Koskinen, översättningen Rainer Svartström

Det är internationellt rätt noggrant bestämt hur rosornas namn ska skrivas. På den korrekta skrivningen inverkar flera stadgor och tillämpningen, börjande med den Internationella nomenklaturkoden för botaniska namn, *International Code of Nomenclature for algae, fungi and plants*⁴. Senaste versionen är från år 2012. Denna stadga gäller rosornas naturliga arter och dessas sorter. Det korrekta sättet att skriva odlade växternas namn – alltså även alla i trädgården odlade rossorter – stadgas i *International Code of Nomenclature for Cultivated Plants (ICNCP)*⁵ från år 2009. Växternas finska namn och rättsskrivning övervakas av Institutet för de inhemska språken, Språkbyrån. Tidigare gav universitetets växtmuseums arbetsgrupper växternas namn. Olika inrättningar och organisationer har sammanställt namn från sina specialområden. Finska Rosensällskapet har publicerat den utmärkta boken *Ruusujen nimet - Rosornas namn*, som sammanställts av Pentti Alanko, Ella Rätty och Henry Väre och redigerats av Pirjo Rautio. Andra upplagan utkom 2007. Boken borde finnas i varje rosodlars handbibliotek. I publikationen finns samlade alla viktiga i Finland odlade sorter ordnade enligt nuvarande gruppnamn som Harisonii-gruppen, Marktäckaregruppen osv. Praxis har senare preciserats och rosornas finska namn har något ändrats. *Viljelykasvien nimistö - Kulturoäxternas namn* har utkommit i ny upplaga, men författarna har inte till alla delar uppföljt ändringarna. I det följande ett kort sammandrag av några mera betydande synpunkter som inverkar på rosornas namn. De engelska namnen hänvisar till termerna använda i stadgorna som är nämnda ovan.

Hur skrivs botaniska namn (Botanical names)

De naturliga rosarternas namn skrivs på normalt botaniskt vis inklusive auktor. Endast den latinska delen skrivs i *kursiv* stil. Övrig text som sp. (species, art) och subsp. (subspecies, underart), f. (forma, form), var. (varietas, sort) samt auktor skrivs utan kursivering.

Märket som används för korsningar är multiplikationstecknet $\times$. Detta hybridmärke uttalas inte. Korsningen *Rosa* $\times$ *aciculosa* mellan finnros *Rosa acicularis* och vresros *Rosa rugosa* utläses [råsa akikolå:sa]. Artens ursprung nämns alltså inte vid utläsningen. Om man av någon orsak vid omnämmandet vill betona att det är fråga om en korsning kan man till exempel säga "korsningen *Rosa* $\times$ *majorugosa* [korsningen

⁴ International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Melbourne Code 2011)
<http://www.iapt-taxon.org/nomen/main.php>

⁵ International Code of Nomenclature for Cultivated Plants (ICNCP 2009)
http://www.actahort.org/chronica/pdf/sh_10.pdf

råsamajärögå:sa]” (korsning mellan kanelros och vresros). Multiplikationstecknet fås från Infoga symbol. När man uttalar vetenskapliga namn måste man naturligtvis observera att hybridmärket $\times$ inte är bokstaven *x* och att hybridmärket inte uttalas.

O-ljudet på latin i ordet *rosa* är ett kort å-ljud som i gått. A-ljudet i ordet *rosarium* är långt. Ord i maskulinum och neutrum har långt *i*-ljud i genitivslutet. *Rosa fendleri* [råsafendleri:] (efter August Fendler). Om även böjningsstammen slutar på *i*, blir det två *i*-ljud i slutet som båda uttalas. Första *i* är kort och det andra långt. *Rosa* $\times$ *richardii* utläses [råsarikhardi-i:] (Richards ros). Feminina ord har genitivslutet *ae* och uttalas som långt *e*-ljud; *Rosa helenae* [råsahelene:], Helenas ros.

Rosornas odlade sorter skrivs på vanligt sätt inom enkla ' citationstecken. Den tidigare märkningen cv. (*cultivated variety*) får inte längre användas i samband med sortnamn. De odlade sorternas namn är inte, och får inte vara, latiniserade och får inte skrivas kursivt. Alla trädgårdsväxternas sortnamn skrivs på samma sätt: *Calendula officinalis* 'Lemon' är en bekant sort av ringblomma. *Calendula* är ringblommornas släkte och *officinalis* arten. Båda latinska namnen skrivs med kursiv text. 'Lemon' är en odlad sort vars namn skrivs med enkla citationstecken. På grund av rosornas långa korsningshistoria är det omöjligt att bestämma en rosors ursprung, och därför har man bestämt att man nämner endast släktet *Rosa* och omedelbart därefter sortnamnet. Så har exempelvis de flesta gallicarosorna i sin arvs massa troligtvis gener från andra arter (*alba*, *centifolia*) och många bourbonrosor är korsningar av flera arter. Därför skriver man *Rosa* 'Louise Odier'. För odlade sorter tillåts namn i flera delar och skrivning enligt ursprungsspråket inklusive accentmärken, till exempel 'Anaïs Ségalas' och 'Rose de la Maître-École'. (Det senare namnet kommer från namnet på sortens förädlare Coquereaus hemby Maître-École som numera är en stadsdel i Angers.) Efter sortnamnet kan man inom parentes nämna till vilken grupp rosen hör och meddela dess eventuella svenska namn.

Rosa gallica L. provinsros

Rosa gallica 'Officinalis' apotekarros

Rosa gallica 'Versicolor' ('Rosa Mundi') polkagrisros

Rosa 'Alain Blanchard' (Gallica-gruppen) gallicaros

Rosa rugosa Thunb. vresros

Rosa rugosa f. *alba* (Rob.) F.Seym. vit vresros

Rosa 'Vuosaari' (Rugosa-gruppen) rugosaros

Rosa 'Souvenir de Philémon Cochet' (Rugosa-gruppen) filemonros

Rosa spinosissima L. 'Plena' fylld pimpinellros

Rosa 'Minette' (Alba-ryhmä/gruppen) mustialanruusu / nordisk ros

Rosa 'Herttoniemi' (Blanda-gruppen)

Rosa 'Minette' (Alba-gruppen) nordisk ros

Rosa 'Polstjärnan' (Beggeriana-gruppen)

Finskspråkiga namn (Local names)

De finskspråkiga namnen skrivs alltid ihop utan bindestreck och med små bokstäver. Växtens namn skrivs ihop utan bindestreck även om det i det ursprungliga namnet finns ett egennamn och bindestreck, *uuden-guineanliisa* (lyckliga Lotta). Enligt de finska naturvetenskapliga rättskrivningsreglerna för namn ska förleden vara i genitiv om bestämningen är ett person- eller ortnamn. I annat fall är namnet i nominativ.

Gruppenamn (Group names)

Gruppenamnet är inte egentligen ett botaniskt namn och är internationellt inte under lika sträng kontroll. Gruppenamnen hjälper odlare och rosvänner att gruppera om varandra påminnande sorter även då de troligen är korsningar mellan två eller flera arter. Ibland har förädlaren gjort bestämmelsen. Andra gånger har uppdelningen gjorts på basen av yttre egenskaper.

Engelskspråkiga gruppenamn skrivs skilt, vardera med stor begynnelsebokstav utan bindestreck (Gallica Group). Enligt tidigare nämnda ICNCP:s anvisning följer gruppenamnen modersmålets skrivregler (artikel 22.3, sida 35), alltså på finska (Gallica-ryhmä). I motsats till vetenskapliga namn får gruppenamnen även översättas till det lokala språket (Puistoruu-ryhmä för Moderna Buskros-gruppen)

De odlade rossorternas produktnamn (Trade designation)

På grund av *Rosa*-släktets långa historia, den stora mängden namn som ofta är desamma för olika rosor i olika länder har allt flera förädlare önskat få skyddade produktnamn för sina rosor, som kallas *Trade designation* i ICNCP:s direktiv. Produktnamnet är i praktiken varumärke (™). Genom att det botaniska sortnamnet enligt de internationella namngivningsreglerna inte kan vara varumärke eller registrerat varumärke (®) har man börjat följa kutymen att det botaniska namnet väljs av förädlaren. Först i namnet kommer förädlarens signum på trebokstäver och därefter den övriga bokstavs- sifferkombinationen. I reklamer och på internet ser man ofta sortnamnets tre första bokstäver skrivet med stora bokstäver, vilket inte är riktigt. Sortnamnen är vanliga egennamn där endast första bokstaven är versal. Exempel: Kor (för Kordes), Tan (Tantau), Mei (Meiland). Sortnamnet skrivs inom enkla citationstecken börjande med versal: *Rosa* ROBUSTA ('Korgosa')

(1979). Årtalet inom parentes kan skrivas i anslutning till namnet när det finns en tidigare sort med samma namn, i detta fall *Rosa* 'Robusta' (Bourbon-gruppen) (1877). Numera är det mycket vanligt att man inte använder sortnamn, utan i roskatalogerna finns endast produktnamn. I Finland kallas produktnamnen allmänt även handelsnamn.

Vid marknadsföring av rosor med handelsnamn skrivs detta först med KAPITÄL (i ordbehandlingsprogram fonten med KAPITÄL, CAPS eller SMALL CAPS) utan citationstecken och därefter sortnamnet inom parentes.

Rosa ROBUSTA ('Korgosa') (Moderna Buskros-gruppen)
Rosa GRAHAM THOMAS ('Ausmas') (Austin-rosor)

För vardagsbruk räcker formen ROBUSTA ('Korgosa'). ICNCP:s direktiv rekommenderar att speciellt då man använder båda namnen, bör de med olika font skiljas från varandra. Rekommendationen att använda kapitäl är inte obligatorisk. Om det av praktiska skäl inte är möjligt att använda kapitäl kan produktnamnet skrivas med enbart stora bokstäver GRAHAM THOMAS ('Ausmas'). Om man inte använder båda namnen är det väsentligt att produktnamnet inte skrivs inom citationstecken. Ett exempel: Skriv inte 'Schneekoppe' därför att sortens botaniska namn är 'Hansnovem'. Med skrivsättet SCHNEEKOPPE ('Hansnovem') visar man att SCHNEEKOPPE är 'Hansnovem'-sortens handelsnamn och registrerade varumärke. Detta enkla sätt kan användas på internet och i mindre publikationer där alla fonter inte är tillgängliga. Jag anser att detta enklare sätt väl kunde användas även i Rosenbladet.

Etablerade namn (Accepted names)

Även länge använda inofficiella namn borde skrivas lika som produkt- eller handelsnamn: POHJANTÄHTI⁶. Detta namn ska inte liksom sortnamn skrivas inom citationstecken därför att sortens vetenskapliga namn är 'Polstjärnan'. Andra likadana i Finland etablerade namn som varken är sortnamn eller registrerade produktnamn är bland annat JOHTAJA RIKALA, TELLERVO, KOTILIESI, KAARINA, PRESIDENTTI KEKKONEN och så vidare. Dessa produktnamn kan man använda i Finland, men i internationella sammanhang ska man lägga till sortnamnet, POHJANTÄHTI ('Polstjärnan'). Till namnet kan man även lägga det ursprungliga produktnamnet TELLERVO (GRUSS AN BAYERN), KAARINA (STADT ELTVILLE). Av samma orsak ska man inte i internationella sammanhang tala om midsommarros, utan använda det rätta

³ International Code of Nomenclature for Cultivated Plants Art.13.2. Ex. 4

namnet *Rosa spinosissima* 'Plena'. I enlighet med prioritetsprincipen har det senare artnamnet *pimpinellifolia* bytts tillbaka till det ursprungliga namnet *spinosissima* ("den allra taggigaste"). Trots att det botaniskt sett inte längre finns pimpinellifoliarosor behöver inte rosornas finskspråkiga namn ändras, men gruppnamnet ändras: *Rosa spinosissima* pimpinellros och (*Spinosissima*-gruppen) pimpinellifoliarosor.

För handelsnamn finns inte internationella normer eller regler. Förädlarna har, några allmänna rekommendationer undantagna, rätt fria händer att hitta på säljande produktnamn. I produktnamnen kan man även använda former och märken som inte är tillåtna i botaniska namn, som HOME & GARDEN, OH MY! och BUTTONS 'N' BOWS. För handelsnamn har varje land sina egna regler. De flesta länder respekterar andra länders avtal. Förädlaren kan ansöka om olika produktnamn för samma ros i olika länder med olika språk. Så heter sorten 'Korbin' (Floribunda-gruppen) ICEBERG i England och Amerika, FÉE DES NEIGES i Frankrike och SCHNEEWITTCHEN i Tyskland. 'Korsilan' är i Tyskland PALMENGARTEN FRANKFURT, i Storbritannien COUNTRY DREAM och i Frankrike BEAUCE. På den finska marknaden säljs rosorna ofta under sitt tyska handelsnamn som kanske är lättast att uttala för finländare.

Ingenting hindrar att redan registrerat internationellt sortnamn senare används som handelsnamn för en annan ros. Så har till exempel skett med 'Schneewittchen' (1901) och Bourbonrosen 'Robusta' (1877).

Ruusujen toisintonimet

Mistä voi tietää millä ruusulla on tuotenimi? Alla on luettelo ruusujen kauppanimistä. Lista ei ole kattava. Se ei jakaudu ruusutyyppeihin eikä -ryhmiin. Mukana on kaikista ryhmistä vain sellaisia ruusuja, joilla on 'Lajikenimen' lisäksi rekisteröity TUOTENIMI ja mahdollisia muita TOISINTONIMIA. Nimen yhteydessä sulkuihin merkitty vuosiluku tarkoittaa, että on olemassa toinen samanniminen ruusu. Ruusut on luetteloitu lajikenimijärjestyksessä tuottajien mukaan. Luettelossa ei ole muutamaa rekisteröimätöntä suomenkielistä nimeä lukuun ottamatta vanhempia ruusuja, joilla on vain pelkkä hyvin tunnettu 'Lajikenimi' kuten 'Europeana', 'Sympathie' jne. Mukana ei ole vanhoja pensasruusuja. Luettelossa ei ole kaikkia parin viime vuoden aikana rekisteröityjä nimiä. Luettelo keskittyy ruusuihin, joita myydään Suomessa tai joiden viljelyä Suomessa pidetään hyvissä oloissa mahdollisena. Kaikkien ruusujen nimet on kirjoitettu oikein Lars-Åke Gustavssonin kir-

Polyantarosen 'Schneewittchen' och Floribundarosen SCHNEEWITTCHEN ('Korbin') (1958) är två olika rosor, vardera med olika korsningsbakgrund. Meilland registrerade 1992 för rosen 'Meironse' namnet CHRISTOPHER COLUMBUS och som parallellform på franska CHRISTOPHE COLOMB och även COLUMBUS. Poulsen registrerade 1996 för rosen 'Poulbico' namnet CANDY COVER och som parallellform CHRISTOPHER COLUMBUS och NASHVILLE. Förmodligen är registreringen av namnet Christopher Columbus i kraft i olika länder. Varumärke ska ansökas skilt i varje land. Från år 1996 har det varit möjligt att ansöka om varumärke för hela EU-området. Förfarandet är dyrt och vanligen möjligt endast för större förädlare.

Lyckligtvis har största delen rosor endast 'Sortnamn'. Alla gamla buskrosor har endast sortnamn: *Rosa* 'Mme Plantier'. Även äldre rabattrosor har enbart sortnamn: *Rosa* 'Queen Elizabeth'. Även alla våra nya inhemska rosor har sortnamn: *Rosa* 'Auli', *Rosa* 'Ilo' och så vidare. Noteras kan att kanadensarna inte har velat produktifiera sina nya rosor. De har endast sina "gammaldags"namn som 'John Davis', 'William Baffin' och 'Adelaide Hoodless'.

Kontentan är alltså att de enda rätta entydiga namnen som gäller i alla länder är 'Sortnamnet' som ovan nämnda 'Korsilan', som har flera handelsnamn. Beställer man rabattrosor utomlands ifrån är det skäl att försäkra sig om att det är fråga om just den sort man önskar.

Rosornas parallellnamn

Nedan följer en lista över rosornas parallellnamn. Listan är inte täckande. Den är inte indelad i rostyper eller -grupper. Ur samtliga grupper har tagits med endast sådana rosor som utom 'Sortnamnet' har registrerat PRODUKTNAMN och eventuella andra PARALLELLNAMN. Rosorna är katalogiserade i sortnamnsordning enligt producenten. I listan har inte, utom några oregistrerade finska namn, upptagits äldre rosor som endast har välkända 'Sortnamn' som 'Europeana', 'Sympathie' och så vidare, och inte gamla buskrosor. Listan upptar inte alla under de två senaste åren registrerade namnen. Listan är koncentrerad på rosor som säljs i Finland eller vars odling i vårt land anses möjlig under goda förhållanden. Rosornas namn är rätt skrivna i Lars-Åke Gustavssons bok *Rosor för nordiska trädgårdar I-III* (2008). Listan upptar cirka 430 sorter som tillsammans har cirka 415 parallellnamn. Ännu flera parallellnamn kan uppsökas till exempel på sidan Help Me Find Ro-

jassa *Rosor för nordiska trädgårdar I-III* (2008). Listassa on n. 430 lajiketta, joilla on yhteensä n. 415 toisintonimeä. Lisää toisintonimiä voi hakea esim. internetin Help Me Find Roses sivustosta, mutta on huomattava, että siellä nimien typografia heittelee. He eivät käytä kapiteelia johdonmukaisesti, lajikenimistä puuttuvat lainausmerkit ja monet aksenttimerkit näyttävät tuotavan vaikeuksia.

ses på internet. Observera att där kan namnens typografi variera. Där används inte kapital konsekvent, citationstecken kan fattas från sortnamnen och accenttecknens användning är även inkonsekvent.

'Lajikenimi' 'Sortnamn'	TUOTENIMI PRODUKTNAMN	TOISINTONIMI PARALLELLNAMN
'Adajan'	JAN'S WEDDING	JAN'S WEDDING BOUQUET
'Aroyqueli'	GOLD MEDAL	
Austin		
'Ausbaker'	TEASING GEORGIA	
'Ausbite'	SPIRIT OF FREEDOM	
'Ausblush'	HERITAGE	
'Ausboard'	GERTRUDE JEKYLL	
'Ausbonny'	WILDEVE	
'Ausbrother'	LADY EMMA HAMILTON	
'Auscat'	WINCHESTER CATHEDRAL	
'Auscot'	ABRAHAM DARBY	LEONARD DUDLEY BRAITHWAITE
'Auscrim'	L.D.BRAITHWAITE	
'Auscrystal'	JAMES GALWAY	
'Ausday'	THE ALEXANDRA ROSE	
'Ausdor'	MRS DOREEN PIKE	
'Ausdrawn'	THE GENEROUS GARDENER	
'Ausecret'	ANNE BOLEYN	
'Ausencart'	BENJAMIN BRITTEN	
'Ausfather'	CHARLES AUSTIN	
'Ausfirst'	CONSTANCE SPRY	
'Ausglisten'	COTTAGE ROSE	
'Ausglobe'	BROTHER CADFAEL	
'Ausgold'	GOLDEN CELEBRATION	
'Ausgrab'	THE ALNWICK ROSE	ALNWICK CASTLE
'Ausham'	GEOFF HAMILTON	
'Aushedge'	WILD ERIC	
'Aushouse'	HARLOW CARR	
'Aushunter'	JUBILEE CELEBRATION	
'Ausjo'	JUDE THE OBSCURE	
'Auskeppy'	GRACE	
'Auskitchen'	PRINCESS ANNE	
'Ausland'	SCEPTER'D ISLE	
'Auslea'	LEANDER	
'Ausled'	A SHROPSHIRE LAD	
'Auslevel'	GLAMIS CASTLE	
'Auslot'	SOPHY'S ROSE	
'Ausmak'	ENGLANTYNE	ENGLANTYNE JEBB
'Ausman'	THE COUNTRYMAN	COUNTRYMAN
'Ausmary'	MARY ROSE	
'Ausmas'	GRAHAM THOMAS	
'Ausmerchant'	PRINCESS ALEXANDRA OF KENT	
'Ausmol'	MOLINEUX	
'Ausmoon'	PEGASUS	
'Ausmound'	LILIAN AUSTIN	
'Ausmove'	TESS OF THE D'URBERVILLES	
'Ausmum'	PAT AUSTIN	
'Ausnyson'	LADY OF SHALOTT	
'Ausorts'	MORTIMER SACKLER	
'Auspale'	REDOUTE	
'Auspoly'	CHARLOTTE	ELGIN FESTIVAL
'Ausprior'	CLAIRE AUSTIN	
'Ausquest'	CROCUS ROSE	EMANUEL
'Ausquirk'	SUSAN WILLIAMS-ELLIS	

'Ausram'	FRANCINE AUSTIN	
'Ausreef'	SHARIFA ASMA	SHARIFA, SHARIFA ASTHMA
'Ausrelate'	LICHFIELD ANGEL	
'Ausromeo'	WILLIAM SHAKESPEARE 2000	
'Ausrumba'	GENTLE HERMIONE	
'Austiger'	QUEEN OF SWEDEN	
'Austilly'	THE MAYFLOWER	
'Austough'	ROSEMOOR	
'Austwist'	THE SHEPHERDESS	
'Ausufo'	COMTES DES CHAMPAGNE	CONISTO
'Auswalker'	THE PILGRIM	GARTENARCHITEKT GÜNTHER SCHULZE
'Ausway'	NOBLE ANTONY	
'Ausverse'	FALSTAFF	
'Auswill'	WILLIAM MORRIS	
'Auswine'	CHIANTI	
'Auswinter'	CROWN PRINCESS MARGARETA	
Bailey		
'Baiaage'	HIGH VOLTAGE	
'Baiaark'	COMO PARK	
'Baicent'	CENTENNIAL ROSE	EASY ELEGANCE CENTENNIAL ROSE
'Baicream'	MACY'S PRIDE	
'Baifairy'	MYSTIC FAIRY	
'Baigirl'	MY GIRL (2006)	MY GIRL EASY ELEGANCE,
'Baihero'	MY HERO	
'Baief'	LITTLE MISCHIEF	
'Baiine'	YELLOW SUBMARINE	
'Baing'	GRANDMA'S BLESSING	GRANDMA'S BLUES
'Baimir'	KASHMIR	KASHMIR ROSE
'Baince'	SWEET FRAGRANCE	
'Bainder'	HOT WONDER	
'Baioad'	YELLOW BRICK ROAD	
'Baioist'	ORANGE IMPRESSIONIST	
'Baioon'	TAHITIAN MOON	
'Baiove'	CORAL COVE	
'Bairage'	ALL THE RAGE	
'Bairift'	SNOWDRIFT	
'Bairls'	PINK PEARLS (1998)	
'Baiset'	SUNRISE SUNSET	
'Baisme'	KISS ME	
'Baisuhe'	SUPER HERO	
'Baitown'	PAINT THE TOWN	
'Chewground'	SCENTED CARPET	PINK SPREADER
'Chewizz'	WARM WELCOME	
'Chewramb'	LITTLE RAMBLER	BABY RAMBLER
'Darpellerin'	CAPE DIAMOND	CAP DIAMANT
'Dekorat'	FREUDE	
'Delbara'	BORDURE ROSE	ROSLYNE, STRAWBERRY ICE
'Dicel'	SCARLET QUEEN ELIZABETH	
'Diekor'	DIE WELT	THE WORLD
'Direktor Rikala'	'Direktor Rikala' (1934) ⁷	'Direktör Rikala', JOHTAJA RIKALA ks. alaviite, se fotnoter
'Dotrames'	MARIA THERESA (1983)	
'Emotion'	PRESIDENT KEKKONEN	
'Frantasia'	RHAPSODY IN BLUE	
'Frau Astrid Späth'	'Frau Astrid Späth' (1930) ⁸	'Astrid Späth' ks. alaviite, se fotnoter

⁷ Alkuperäinen 'Direktor Rikala' on jalostaja Kosterin ruusu vuodelta 1934. Sangerhausenin kokoelmassa on alkuperäinen ruusu, joka eroaa 'Frau Astrid Späth' -lajikkeesta. "J:II/9, **Direktor Rikala**, Koster; 1934, hybrid polyantha, pink, medium size, semi-double, mild fragrance, medium height." (Rosenverzeichnis Rosarium Sangerhausen 8. Edition 2005). / Den ursprungliga 'Direktor Rikala' är förädlare Koster's ros från år 1934. Den ursprungliga rosen finns i Sangerhausens samlingar. De avviker från sorten 'Frau Astrid Späth'. "J:II/9, **Direktor Rikala**, Koster; 1934, hybrid polyantha, pink, medium size, semi-double, mild fragrance, medium height." (Rosenverzeichnis Rosarium Sangerhausen 8. Edition 2005)

⁸ 'Frau Astrid Späth' on Späthin ruusu vuodelta 1930. Sangerhausenissa on alkuperäinen lajike, joka eroaa 'Direktor Rikala':sta. "N:Ju/2a; J:II/3, **Frau Astrid Späth**, Späth 1930, hybrid polyantha, carmine-pink, medium size, double, short." (Rosenverzeichnis Rosarium Sangerhausen 8. Edition 2005) Sangerhausen ilmoittaa, että ruusut ovat eri lajikkeita. / 'Frau Astrid Späth' är Späths ros från 1930. I Sangerhausen finns den ursprungliga sorten som avviker från 'Direktor Rikala'. "N:Ju/2a; J:II/3, **Frau Astrid Späth**, Späth 1930, hybrid polyantha, carmine-pink, medium size, double, short." (Rosenverzeichnis Rosarium Sangerhausen 8. Edition 2005). Sangerhausen meddelar att det är fråga om olika sorter.

'Gaumo'	ROSE GAUJARD	
'Hansnovem'	SCHNEEKOPPE	SNOW PAVEMENT
'Hanpur'	ROTES MEER	PURPLE PAVEMENT, EXCEPTION
'Handwar'	ZWERG	DWARF PAVEMENT, ROSA ZWERG, ADMIRATION
'Hanuhl'	SCARLET PAVEMENT	RED PAVEMENT, ROTE APART, ROTE FOXI
Harkness		
'Harflow'	EASY GOING	ZONTA, ZONTA INTERNATIONAL
'Harhero'	MARJORIE FAIR	RED YESTERDAY, RED BALLERINA
'Harkotur'	SOFTLY SOFTLY	
'Harlex'	ALEXANDER	ALEXANDRA
'Harpade'	ESCAPADE	
'Harroony'	AMBER QUEEN	PRINZ EUGEN VON SAVOYEN
'Harwanna'	JACQUELINE DU PRÉ	
'Harward'	FAIRY DANCE	
'Harwelcome'	FELLOWSHIP	LIVIN' EASY
'Heldoro'	SUPER DOROTHY	
'Helexa'	SUPER EXCELSA	
'Heltoria'	KRONPRINCESSAN VICTORIA	KRONPRINZESSIN VICTORIA VON SCHWEDEN, VICTORIA
'Interlaw'	LAVENDER DREAM	
'Intersmart'	SMARTY	
'Johnago'	CHICAGO PEACE	
'Keitoli'	FERDY	FERDI
Kordes		
'Koradigel'	LAGUNA	
'Korassenet'	GEBRÜDER GRIMM	ETERNAL FLAME
'Korbe'	GRUSS AN HEIDELBERG	'Heidelberg'
'Korberis'	FELICITAS	
'Korbico'	KÖNIGIN DER ROSEN	COLOUR WONDER, QUEEN OF ROSES, REINE DES ROSES
'Korbin'	SCHNEEWITTCHEN	FÉE DES NEIGES, ICEBERG
'Korbotaf'	ELVESHÖRN	
'Korbraufa'	GODEWIND	
'Korcelin'	MANDARIN	
'Korday'	ANGELA	ANGELICA
'Kordiam'	HOLSTEINPERLE	
'Korfalt'	GOLDMARIE	GOLDMARIE 82
'Korfanto'	ROSMARIN	
'Korflata'	FLAMMENTANZ	
'Korflot'	BALLET	
'Korfbalt'	CINDERELLA	
'Korgazell'	DIAMANT	DIAMOND
'Korgeleflo'	SOLERO	SOLERO VIGOROSA
'Korgosa'	ROBUSTA	KORDES' ROSE ROBUSTA
'Korgrasotra'	HOME & GARDEN	
'Korgund '81'	BURGUND '81	LOVING MEMORY, RED CEDAR, THE MACARTHUR ROSE
'Korhassi'	HANSALAND	CHARLES NOTCUTT
'Korhokhel'	ROSANNA (2002)	
'Korimro'	IMMENSEE	GROUSE, LAC ROSE
'Korinter'	ROSANNA (1982)	
'Korkister'	ORANGE JUWEL	
'Korklemol'	KORDES' ROSE MOONLIGHT	MOONLIGHT
'Korlabriax'	AMADEUS	
'Korlanum'	SOMMERWIND	GÖTEBORGS-POSTEN, SOMMARVIND, SUMMERWIND, SURREY, VENT D'ÉTÉ
'Korlift'	SYLVIA	CONGRATULATIONS, KORDES' ROSE SYLVIA
'Korlilub'	LICHTKÖNIGIN LUCIA	REINE LUCIA
'Korlima'	LILLI MARLEEN	
'Korlupo'	HARLEKIN	ARLEQUIN, HARLEQUIN, KISS OF DESIRE
'Kormamtiza'	SANGERHÄUSER	FLORAL FAIRY TALE, THE JENNY WREN ROSE
'Kormarek'	JUBILEUMSROSE	
'Kormasyl'	SOMMERABEND	RED IMMENSEE, SUMMER EVENING
'Kormax'	PINK PEARL (1989)	FEE
'Kormetter'	ROTE MAX GRAF	
'Kormixal'	TRIER 2000	ANNA LIVIA, SANDTON SMILE
'Kormun'	BASSINO	SUFFOLK
'Korol'	GRUSS AN BAYERN	BAVARIA, TELLERVO
'Kororbe'	PEER GYNT	
'Korp'	APRIKOLA	SUMMER BEAUTY
'Korpancom'	PROMINENT	
'Korparau'	BAD BIRNBACH	ELECTRIC BLANKET, WILTSHIRE
	RONJA	MARY HALY BELL

'Korpastato'	SEBASTIAN KNEIPP	FRAGRANT MEMORIES
'Korpeahn'	CARL PHILIP	CHRISTIAN IV, MARIANDEL, THE TIMES
'Korpinka'	SOMMERMÄRCHEN	BERKSHIRE, COUNTRY TOUCH, XENIA
'Korpinrob'	PINK ROBUSTA	GÖTEBORG
'Korreii'	TRÄUMEREI	DREAMING, REIKOR, REVERIE
'Korresia'	FRIESIA	SUN SPRITE, SUNSPRITE
'Korschnappe'	GOLDENER OLYMP	
'Korsilan'	PALMENGARTEN FRANKFURT	BEAUCE, COUNTRY DREAM, OUR ROSY CARPET
'Korstarnow'	INNOCENCIA	COUNTY OF YORKSHIRE, INNOCENCIA VIGOROSA, WHITE BALCONIA
'Korstesgli'	GÄRTNERFREUDE	LANCASHIRE, TOSCANA
'Kortenay'	TOMMELIESE	HERTFORDSHIRE, SANDEFJORD
'Kortersen'	ROSARIUM UETERSEN	SEMINOLE WIND
'Kortikel'	GOLDEN HOLSTEIN	GOLDYLA
'Kortionza'	POSTILLON	
'Kortor'	TORNADO	
'Korvanaber'	LIONS-ROSE	CHAMPAGNE MOMENT
'Korvelandus'	KNIRPS	HAMPSHIRE
'Korvillade'	ROTIILIA	RED FINESSE
'Korwesrug'	KORDES' ROSE ALOHA	ALOHA
'Korwest'	WESTERLAND	
'Korwonder'	BELLA ROSA	BELLE ROSE, TOYNBEE HALL
'Korzuri'	MEMOIRE	ICE CREAM
'Lenip'	PASCALI	BLANCHE PASCA
'Lenmacra'	MARIA TERESA (1984)	
'Noaschnee'	SCHNEEFLOCKE	WHITE FLOWER CARPET
McGredy		
'Maceye'	EYE PAINT	EYEPAIN, TAPIS PERSAN
'Macfirwal'	TANGO	ROCK'N'ROLL, STRETCH JONSON
'Macha'	HÄNDEL	HAENDEL, HANDEL
'Macmed'	SWAN LAKE	SCHWANENSEE
'Macon'	UNCLE WALTER	
'Macrexy'	SEXY REXY	HECKENZAUBER, SEXI REXI
'Mactemaik'	THE PAINTER	
'Mactrum'	TRUMPETER	
'Macyoumis'	REGENSBERG	
'Madame A. Meilland'	'Peace'	'Gloria Dei', 'Gioia'
'Mehv9601'	PERENNIAL BLUE	
'Mehbarbie'	PERENNIAL BLUSH	
Meilland		
'Meiburenac'	SWANY	
'Meicarl'	CHAMPS-ÉLYSÉES	
'Meicesar'	PAPA MEILLAND	
'Meichim	CARINA	
'Meicoublan'	WHITE MEIDILAND	
'Meidaud'	MARIA CALLAS	MISS ALL-AMERICAN BEAUTY
'Meideauri'	LEONARDO DA VINCI	LEONARD DE VINCI
'Meidomonac'	BONICA	
'Meifoplan'	ALBA MEIDILAND	
'Meigekanu'	LA SEVILLANA	
'Meijikatar'	ORANGE MEILLANDINA	ORANGE SUNBLAZE, SUNBLAZE
'Meimafris'	DROTTNING SILVIA	JARDINS DE BAGATELLE
'Meipoque'	PINK MEIDILAND	SCHLOSS HEIDEGG
'Meirisouru'	NIRVANA	GUNNELS ROS
'Meironsse'	CHRISTOPHER COLUMBUS	CHRISTOPHE COLOMB, COLUMBUS
'Meiviolin'	PIERRE DE RONSARD	EDEN, EDEN ROSE, WILLESTRUP
'Meizeli'	THE MCCARTNEY ROSE	
'Moredfar'	RED FAIRY	FAIRY ROUGE, ROTE FAIRY
'Moyelrug'	GELBE DAGMAR HASTRUP	RUSTICA 91, TOPAZ JUWEL, YELLOW DAGMAR HASTRUP
Poulsen		
'Poulac007'	ALADDIN	
'Poulalo'	CORAL BORDER	CORAL GABLES
'Poulander'	H.C.ANDERSEN	AMERICA'S CHOICE, PORSALINO, TOURAINE
'Poulari'	KAREN BLIXEN	ROY BLACK, SILVER ANNIVERSARY
'Poulasor'	DROTTNINGHOLM	ROSENBERG
'Poulbambe'	AMBER COVER	TAOS
'Poulbella'	BERLEBURG	
'Poulbells'	PINK BELLS	
'Poulberin'	BERING RENAISSANCE	ELEANOR
'Poulbico'	CANDY COVER	CHRISTOPHER COLUMBUS, NASHVILLE

'Poulcas018'	KRONPRINSESSE MARY	
'Poulcas031'	AVILA	
'Poulcat'	CATERPILLAR	
'Poulchris'	IMPERIAL PALACE	IMPERIAL
'Poulcot007'	HEATHER	HEATHER COTTAGE
'Poulcot010'	LINNAEUS	
'Poulcov'	WHITE COVER	KENT, SPARKLING WHITE
'Poulcs006'	LAMBERT	
'Poulcs007'	BERNSTORFF	
'Poulcs011'	CARCASSONNE	
'Poulcs015'	VISBY	ELYSEE
'Poulcy010'	SERENADE	
'Pouldahle'	ROSENDAHL	
'Pouldiram'	DIAMOND BORDER	
'Pouldol'	DOLLY	POULVISION
'Pouldra'	PRINCESS ALEXANDRA	PRINCESS ALEXANDRA
'Pouldrik'	RENAISSANCE	
	FREDERIKSBORG	BRYCE CANYON
'Pouldron'	SCHAKENBORG	CORAL PALACE, COUNTESS CELESTE, GUTE BESSERUNG, IMAGINATION, ROSENBURG RIEDERBURG
'Poulduce'	TIVOLI 150	TIVOLI, TIVOLI GARDENS, CHÂTEAU PAVIE
'Pouleas'	EASY COVER	PEBBLE BEACH, SPARKLING PINK
'Poulen007'	NADIA RENAISSANCE	NADIA, THE LEONARD CHESHIRE HOME
'Poulen009'	BONITA RENAISSANCE	THE ST. EDMUND'S ROSE
'Poulen011'	AMELIA RENAISSANCE	
'Poulen012'	SISSEL RENAISSANCE	SISSEL
'Poulena'	BELLEVUE	
'Poulfeld'	GRÄSTEN	GLACIER, GRAASTEN, GRASTEN
'Poulgav'	GAVNÖ	BUCKS FIZZ, GAVNO
'Poulgiss'	GISSELFELD	
'Poulgode'	GOLDEN COVER	SPARKLING YELLOW, YELLOW COVER
'Poulgrena'	DRONNING INGRID	CARITAS, GRENADINE
'Poulharmu'	CHARMING COVER	LEXINGTON, MANHATTAN, SCHWARZWALDFEUER
'Poulheart'	JULIA RENAISSANCE	JULIA, PHILIPPA
'Poulht001'	ROYAL COPENHAGEN	REMEMBER
'Poulht006'	ISABELLA ROSSELLINI	WEDDING CELEBRATION
'Pouljill'	BELLA	BELLA RENAISSANCE, CHILD OF ACHIEVEMENT
'Pouljub'	POULSEN'S JUBILÆUMSROSE	
'Poulkalm'	KALMAR	BAVARIA MÜNCHEN, LAZY DAYS
'Poullen'	GENTLE COVER	LITTLE BO-PEEP, NATCHEZ, WHITE CARPET
'Poullight'	NIGHT LIGHT	
'Poullug'	GRIPSHOLM	VIBORG
'Poulman'	INGRID BERGMAN	
'Poulmax'	SOLLIDEN	CANYONLANDS, FASCINATION, FREDENSBORG, HAPPY BIRTHDAY, SCHLOSS HERRENCHIEMSEE
'Poulmulti'	SNOW COVER	FAIRY LIGHTS, NIAGARA, POMONA
'Poulnew'	JOSÉ CARRERAS	
'Poulnoz'	PINK COVER	AQUITANE, ESSEX
'Pouloesy'	ROSY BORDER	SANTA BARBARA
'Pouloma'	MEINE OMA	BOSSA NOVA, GRANNY, LAND BRANDENBURG, MY GRANNY, THE FAUN
'Poulover'	ROSENHOLM	
'Poulper'	PERNILLE POULSEN	
'Poulpmt005'	WONDERFUL	
'Poulreb'	MARSELISBORG	EUROSTAR, SUMMER GOLD, YELLOWSTONE
'Poulred'	RED BELLS	
'Poulrek'	CRYSTAL PALACE	CRYSTAL
'Pouren013'	GHITA RENAISSANCE	GHITA, MILLIE, MUM IN A MILLION
'Poulría'	VELVET COVER	BURLINGTON
'Poulríber'	LÄCKÖ	EIN KLEINES DANKESCHÖN, GRAND CANYON, RIBERHUS
'Poulrím'	FLORA DANICA	GARDEN NEWS, SPELLBOUND
'Poulríne'	BANGSBO	MAURINE, PRINCE ALBERT
'Poulróhill'	LILL LINDFORS	EGESKOV, ENDURING SPIRIT, ROSE HILL
'Pourosít'	ROSITA	ROSITA PARADE
'Poulrust'	LAVENDER COVER	CAMBRIDGE
'Poulsak'	SOFIERO	
'Poulskov'	DRONNING MARGRETHE	DRONNING MARGRETHE PALACE, ENCHANTMENT, KÖNIGIN MARGRETHE, QUEEN MARGRETHE
'Poulsun'	SUN HIT	GOLDEN WISHES, SUN
'Poulsyng'	CLAIR RENAISSANCE	LILIANA
'Poultal'	SENTIMENTAL	EVA GABOR

'Poultc007'	SILK BORDER	SALT LAKE
'Poultc010'	SOFT COVER	ANNAPOLIS
'Poulteeny'	TEENY WEENY	BUTTONS'N'BOWS, FELICITY II
'Poulterp'	BRILLIANT COVER	OLD CHARLESTON
'Poultipe'	PINK HIT	PINK, SILVER WISHES
'Poultop'	TOP HIT	BRILLIANT HIT, CARROT TOP, PANACHE, SPECIAL WISHES, TOP
'Poultroi'	TROIKA	ROYAL DANE
'Poultry'	KRONBORG	ICH HAB DICH LIEB, LINDERHOF, REDWOOD, SCHLOSS TRYFOSA
'Poultumb'	TUMBLING WATERS	
'Poultw003'	BRIGHT COVER	AMHERST
'Pouluf'	ASTRID LINDGREN	CHARENTES, CHARENTES NIRPAYSAGE, MACABO
'Poulweeto'	SWEET COVER	MONTICELLO
'Poulwei'	NINA WEIBULL	
'Poulwest'	WESTERN SUN	
'Poulwhite'	WHITE BELLS	
'Poulvita'	EVITA	
'Poulvue'	VICTOR BORGE	MEDIMA
'Poulyc001'	BOURNONVILLE	PINK FIZZ
'Poulyc003'	PIROUETTE	
'Poulyc004'	FLASHDANCE	
'Poulyc006'	BOOGIE-WOOGIE	
'RSMS99'	SKINNER'S RED	
'Rugul'	GULETTA	GOLDEN PENNY, GULETTA, TAPIS JAUNE
'Saunelle'	MÉLISSA	GOLDEN SILK
Tantau		
'RT01-366'	ARABIA	
'RT01-406'	LIPSTICK	
'RT04-603'	HANSESTADT ROSTOCK	
'RT05-372'	CAMELOT	
'RT03-078'	JAZZ	
'RT99-102'	HANS GÖNEWEIN	
'Tan ? '	MARIATHERESIA (2003)	
'Tan00681'	HEIDI KLUM ROSE	HEIDI KLUM
'Tan00798'	MY GIRL (2006)	
'Tan00847'	APHRODITE	
'Tan01757'	ASCOT	ASKOT
'Tan04302'	MELUSINA	
'Tan04999'	STADT ROM	CITTA DI ROMA, LILLIANA, XYLON
'Tan94475'	PEACH CLEMENTINE	SWEETIE
'Tan94488'	CANDLELIGHT	BATADAN, GLOBAL BEAUTY, LES ANNÉES FOLLES
'Tan95064'	EMIL NOLDE	
'Tan96205'	BELVEDERE	RICK STEIN, RICKITA
'Tan97123'	BIEDERMAIER (2002)	AVALON, MOONSHINE
'Tan97150'	ASTRID GRÄFIN VON	NUITS DE CHINE
'Tan97159'	HARDENBERG	
'Tan97159'	CHIPPENDALE	ALI MAN, ALI MAU, DUCHESS OF CORNWALL, MUSIC HALL
'Tan97274'	SWEET HAZE	
'Tan97281'	GARTENTRÄUME	
'Tan97289'	GIARDINA	L'ALHAMBRA
'Tan98106'	ALPENGLÜHEN	GLOED, XERIUS
'Tan98130'	PASTELLA	
'Tan98145'	HONEYMILK	LITTLE WHITE
'Tan98383'	ALABASTER	CHAMPOLLION
'Tan99176'	UETERSENER KLOSTERROSE	
'Tanabagus'	SUGAR BABY	
'Tanal'	ALLOTRIA	
'Tanallet'	CASTELLA	
'Tanaluma'	AMULETT	
'Tanamola'	LA PALOMA 85	THE DOVE
'Tananaistrua'	AUSTRIANA	BROOKLANDS
'Tanarubz'	CHINA GIRL	
'Tanasarah'	SAHARA	
'Tanattenin'	NINETTA	
'Tanbak'	BAROCK	
'Tanedallab'	BALLADE	
'Tanefle'	ELFE	KOTILIESI
'Tanegnaro'	ORANGE BABYFLOR	FRANCINE JORDI, L'ALCAZAR
'Taneidol'	HEIMATMELODIE	CERES, ORANGE BABY
'Taneiglat'	NOSTALGIE	FRANK MICHAEL, MAJORA
		LA GARÇONNE, NOSTALGIA
		AMBRA ROSATA, BERNSTEIN, BERNSTEINERROSE, BERNSTEIN-ROSE, BERNSTEIN ROSE
'Taneitber'	BERNSTEINROSE	

'Tanekily'	LADY LIKE	IONIAN ROSE
'Tanellelog'	GOLDQUELLE	GOLDEN FOUNTAIN, GOLDEN QUILL
'Tanellis'	DUFTWOLKE	FRAGRANT CLOUD, NUAGE PARFUMÉ
'Tanelliv'	STADT ELTVILLE	GLOWING ACHIEVEMENT, KAARINA
'Tanellqua'	AQUARELL	PERFECT HARMONY
'Tanelorak'	BARKAROLE	GRAND CHATEAU, TABOO
'Tanemita'	TEA TIME	
'Tanezamor'	ROMANZE	ROMANCE
'Tangolka'	GOLDEN MONICA	
'Tangust'	AUGUSTA LOUISE	FOX-TROT, HAYLEY WESTENRA, RACHEL
'Tanifume'	BLUE PARFUM	BLUE PERFUME, VIOLETTE PARFUM
'Tanigino'	SCHNEEKÖNIGIN	MAGIC BLANKET, NEIGE D'ÉTÉ, REGINA DELLE NEVE, WILTON
'Tanilasor'	ROSALI	ROSALI 83
'Tanilov'	VIOLINA	
'Taninaso'	SATINA	HAREWOOD, LE PLESSIS-ROBINSON, SNOW CLOUD
'Taniripsa'	ASPIRIN-ROSE	ASPIRIN, GLACIER MAGIC, SPECIAL CHILD
'Tankalcig'	BLACK MAGIC	
'Tanklesant'	SANTANA	
'Tanklewi'	LAWINIA	LAVINIA
'Tanky'	WHISKY MAC	WHISKY
'Tanlarpost'	POLARSTERN	POLAR STAR
'Tanmarsa'	ASHRAM	BORA BORA, KING DAVID
'Tanmeda'	DIADEM	ROYAL FAVOURITE
		BROADLANDS, CANICULE, CRÈME BRULÉE, GOLDEN TOUCH, SUN
'Tanmirsch'	SONNENSCHIRM	UMBRELLA
		TANIMITA
'Tanmitiram'	MARITIM	BLUE MOON, BLÅ MÅNDAG, SISSI
'Tannacht'	MAINZER FASTNACHT	
'Tannipola'	LAPPONIA	
'Tanob'	HOBBY	
'Tanogrew'	CLEMENTINE	SHOWDOWN
'Tanokor'	ROKOKO	
'Tanolal'	OLALA	OH LA LA, OHLALA
'Tanolfeu71'	OLYMPISCHES FEUER	
'Tanolokip'	PICCOLO	PICCOLA
'Tanopel'	TIP TOP	
'Tanopina'	PIANO	HOPE AND GLORY, MISTINGUETT
'Tanoras'	ROSARIO	
'Tanoronez'	CENTRO-ROSE	CHATEAU MERLOT, RED MIRATO
'Tanorstar'	SUPER STAR	TROPICANA
'Tanotax'	MIRATO	CHATSWORTH, FOOTLOOSE
'Tanpika'	PIROSKKA	
'Tanrezlaw'	SCHNEEWALZER 87	SCHNEEWALZER, SNOW WALZ
'Tanrostax'	PEARL MIRATO	PEARL CHATSWORTH
'Tanryrandy'	CHERRY BRANDY	CHERRY BRANDY 85
'Tansaras'	HERZ ASS	CENTURY SUNSET, HERZ-ASS
'Tanschaubud'	DUFTRAUSCH	DUFTRAUSCH 86, OLD FRAGRANCE, OLDE FRAGRANCE, SENTEUR ROYAL
'Tanschweigru'	SCHWEIZER GRUSS	HOLLÄNDERIN, RED FAVOURITE, SALUT Á LA SUISSE
'Tansimetra'	ARTEMIS	SWEET CHILD OF MINE
'Tantasch'	GOLDSCHATZ	CASTLE HOWARD TERCENTARY, GOLDEN JET, TESORO D'ORO
'Tantenom'	GEISHA	PINK ELIZABETH ARDEN
'Tantern'	GOLDSTERN	GOLD STAR, STELLA DORATA
'Tantide'	LÜBECKER ROTSPON	GLAD TIDINGS, PETER WESSEL
'Tanugosh'	SHOGUN	CONSTANZE
'Tanweieke'	INGRID WEIBULL	SHOWBIZZ
'Tanydal'	SUMMER LADY	
'Tanydor'	RODY	VIKING
'Tanyrolf'	PINK BABYFLOR	
'Uhlater'	FOXI	BUFFALO GAL, FOXI PAVEMENT, FOXY PAVEMENT, LUBERON, TOXI
'Uhlrutida'	SMART ROADRUNNER	
'Uhlsylt'	WHITE ROADRUNNER	
'Uhlwe'	PIERETTE	PIERETTE PAVEMENT, YANKEE LADY
'Uhlensch'	SNOW OWL	WHITE PAVEMENT, SCHNEE-EULE
		ABSOLUTELY FABULOUS, JIŘINA BOHDALOVÁ, JULIA CHILD, SASOL
'Wekvossutono'	ANISADE	ROSE, SOULMATE
'Zublou'	LOUIS RIEL	

Projektet Nordiska Rosor inför 2018 och fortsatt

Text Henny Johansson

Pohjoismaiset ruusut 2018

Teksi Henny Johansson (Ruotsi), käännökset suomeksi Eila Palojärvi

Det Danske Rosenselskab är värd för Wold Rose Convention (WRC) år 2018, som också ersätter Nordisk Rosenweekend (NRW) det året. Under mötet i Nordiska Rosensällskapet (NR) i Island i juli 2012 presenterade danska sällskapet temat för WRC 2018, "A Fairytale of Roses", och det preliminära programmet som är förlagt till Köpenhamn. Konferensplatsen är Tivoli, den 28 juni–4 juli 2018. Konferensdagarna är fyra.

Under möte i NR i Island väckte danska sällskapet frågan om en nordisk rabatt att presentera 2018. En nordisk rabatt har nu utvecklats till ett projekt som avser att presentera nordiska rosor i alla fem länderna. Samarbetet runt de nordiska rosorna innehåller i egentlig mening två delar. Projekt 1: Demonstrationsodling i Danmark samt demonstrationsodlingar i övriga medlemsländer, och projekt 2: Att bilda ett nätverk för nordiska fyndrosor/hitterosor, i syfte att skapa ett samarbete mellan sällskapen och andra intressenter. Syftet är att presentera båda delprojekten under WRC 2018 i Danmark. Projekt 1 har nu tagit ordentlig fart efter NR:s möte i Finland i juli i år. Rosklubben inom det isländska trädgårdssällskapet och Svenska Rosensällskapet har fått i uppdrag att driva frågan mellan mötena, i enlighet med de beslut som fattats i NR och i medlemssällskapen.

Demonstrationsodlingar

Danska sällskapet har drivit frågan om en rabatt i Danmark och Bernsdorffparken vid Bernstorff Slot i Gentofte norr om Köpenhamn i Danmark har i juni 2014 beslutat att ställa parkytor till förfogande för en demonstrationsrabatt med Nordiska rosor inför WRC i Danmark 2018. Ansvarig för hur det ska se ut är Slotsgartner Bjarne Nørgaard i samarbete med Det Danske Rosenselskab.

I NR:s måldokument går att läsa bl.a. följande. Intresserade nordiska rosarier/rosenträdgårdar kan anmäla intresse att ansluta. Ett samarbete med fler trädgårdar i övriga nordiska länder bör ge god uppmärksamhet till rosodling, nordiska rosor, de nationella rosinventeringarna och medlemssällskapen. Det bör också ge en bra grund för det fortsatta arbetet med hitterosor/fyndrosor. Förfrågan bör gå ut till lämpliga rosarier/rosenträdgårdar. Respektive sällskap ansvarar för att kontakta lämpliga rosarier/rosenträdgårdar. Respektive trädgård står för kostnader för inköp av rosor, plantering och skötsel.

Under mötet i Finland beslutades att inte bara de så kallade fyndrosorna/hitterosorna ska ingå i projektet, utan även andra i Norden framförda rosor: *Samlingen av Nordiska rosor kan bestå av rosor som är lämpliga att odla i kallare områden i Finland, Norge, Sverige*

Tanskan Ruususeura toimii isäntänä 2018 maailmanlaajuisessa *Wold Rose Convention* (WRC) tapahtumassa, joka korvaa samalla Pohjoismaisen ruusuviikonlopun (Nordisk Rosenweekend, NRW) sinä vuonna. Pohjoismaisessa ruususeurojen tapaamisessa (NR) Islannissa heinäkuussa 2012 esitteli Tanskan Ruususeura teeman WRC 2018, "*A Fairytale of Roses*", ja alustavan ohjelman Kööpenhaminaan. Konferenssipaiikka on Tivoli 28.6.–4.7.2018. Konferenssipäiviä on yhteensä neljä.

Islannissa NR:n kokouksessa ehdotti Tanskan ruususeura pohjoismaista ruusujen näytemaata 2018. Pohjoismainen ryhmä on edennyt projektina, jonka tarkoituksena on esitellä pohjoismaisia ruusuja kaikista viidestä maasta. Hanke on näyteviljelyä Tanskassa ja muissa Pohjoismaissa, ja hanke 2 tavoitteena on verkostoituminen löytöruusujen osalla ja yhteistyön kehittäminen niin seurojen kuin muiden harrastajien kesken. Tarkoitus on esitellä molempia hankkeita Tanskassa 2018 WRC:n aikana. Hanke 1 on nyt edistynyt vauhdikkaasti Suomessa heinäkuussa 2014 pidetyn tapaamisen jälkeen. Islannin ja Ruotsin ruususeurat ovat saaneet tehtäväkseen valmistella virallisten kokousten välillä yksituumaisuuden niistä päätöksistä, joita vielä puuttuu NR:ssä ja jäsenseuroista.

Näytemaat

Tanskan ruususeura on ehdottanut ryhmää ja Bernstorffin linna Gentoftessa Kööpenhaminan pohjoispuolella on 2014 päättänyt tarjota puistosta tilaa pohjoismaiseen ruusuryhmään WRC-tapahtumaan 2018 liittyen. Ylläpito ja suunnittelu on linnanpuutarhuri Bjarne Nørgaardin vastuulla yhteistyössä Tanskan ruususeuran kanssa.

NR:n tavoitteessa on mm seuraavaa. Kiinnostuneet rosariot/ruusutarhat voivat ilmottautua kannattajiksi. Usean pohjoismaisen puutarhan yhteistyön pitäisi kerätä huomiota ruusujen kasvatukseen, pohjoismaisiin ruusuihin, kansalliseen ruusuinventointiin ja ruususeurojen jäseniksi. Sen pitäisi myös antaa hyvä perusta löytöruusuyhteistyön jatkumiselle. Sopiville ruusutarhoille lähetetään kysely. Vastuulliset seuravat vastaavat, että kontakteja luodaan sopiviin rosarioihin/ruusutarhoihin. Vastuulliset puutarhat vastaavat ruusuhankintojen, istutusten ja hoidon kustannuksista.

Suomen kokouksessa päätettiin, että hankkeeseen ei oteta mukaan pelkästään löytöruusuja, vaan myös muita Pohjolassa jalostettuja ruusuja: *Pohjoisten ruusujen kokoelma voi koostua ruusuista, jotka soveltuvat viljelyyn kylmimpiin osiin Suomessa, Norjassa ja Islannissa sekä ruusuista, jotka ovat olleet tärkeitä ruusukasvatuksessa niin Pohjolassa kuin maailmalla*

och Island samt rosor som haft betydelse för odlingen av rosor i Norden och i världen, däri ingår de s.k. hiterosorna/fyndrosorna.

Varje nordiskt sällskap bestämmer inledningsvis cirka tio olika rosor som ska ingå. Okuleringsmaterial på rosor som i dagsläget inte finns till försäljning i handeln har skickats redan i år till Knud Pedersen i Danmark för okulering för projektets inledande rabatter. Önskan är att rosorna förhoppningsvis och i möjligaste mån kan planteras hösten 2015 och få god tillväxt inför 2018. Anläggning i Danmark ska vara klar för invigning 2018. Samtidig uppmärksamhet i övriga länder bör ge god uppmärksamhet åt bra rosor att odla i Norden. Tanken är att informationsmaterial ska tas fram där uppmärksamhet ges åt rosor och åt deltagande trädgårdar i alla de fem länderna. Under 2015–2017 och under NR:s möte i Norge, Bergen år 2016 i samband med NRW, den 7–10 juli, kommer framför allt informationsdelen inför 2018 att hanteras, liksom flera av de delar som ingår i projekt 2. Samordning av informationsmaterial sker alltså i NR, som även bör kunna hjälpa till att delvis bekosta framtagandet av informationsmaterial, foldrar, internet-information etc. om projektet.

Nedan följer de rosor som så här långt valts ut av de olika sällskapen, och en kort beskrivning av dem. Eftersom WRC 2018 går av stapeln i månadsskiftet juni/juli har det varit viktigt att välja ut också remonterande eller kontinuerligt blommande rosor för att det ska finnas rosor som blommar under just den perioden. Även om det inte varit huvudmålet i valet av rosor. Men rosor i Spinosissima-Gruppen som oftast blommar i början av juni har ju som bekant också vackert bladverk och fina nypon, vilket visar sig i juli. Det ska också finnas rosor som är bra att odla i de allra högsta zonerna. Att tänka på när ni ser urvalet av rosor. Många nya rosor kommer från amatörförädlare i Island, oftast rosor i Rugosa-Gruppen, vilka blommar om. Med projektet kan de få en större spridning även utanför Island. Även från Sverige kommer en ros från en amatörförädlare, Roland Hermansson, och från Finland Några av de norska rosorna har tagits fram av rosförädlaren Arne Lundstad, vilka inte längre finns att köpa i handeln. I vart fall inte i Sverige. Det är trevligt om dessa rosor kan spridas igen. Genom projektet uppmärksammas också många spridda, välkända och älskade rosor från Danmark som t.ex. Valdemar Petersens 'Aicha' och 'Menja'. Från Danmark utlovas också helt nya rosor.

Fler nordiska rosor är också på gång de kommande åren, inte minst från de nordiska inventeringarna av kulturrosor. Några av dessa är redan med bland de tio först utvalda. Därutöver håller Knud Pedersen på med många lovande korsningar av återblommande spinosissimaro-

ja edellisiin sisältyvät nk. löytöruusut.

Jokainen pohjoismainen ruususeura valitsee aluksi mukaan noin kymmenen eri ruusua. Ruusu-
jen jalostusaineistoa, mitä ei ole tällä hetkellä ole myynnissä kaupoissa, on jo lähetetty varttamiseen Tanskaan Knud Pedersenille hankkeen alustaviin ryhmiin. Tavoite on, että ruusut toivottavasti ja mahdollisimmankattavasti voitaisiin istuttaa syksyllä 2015, ja ne pääsisivät hyvään kasvuun 2018 mennessä. Istutusten Tanskassa on oltava valmiita ennen avajaisia 2018. Samanaikaisesti tulee muissa maissa mainostaa Pohjoisessa hyvin menestyvien ruusujen kasvatusta. Ajatuksena on, että informaatioaineistolla saadaan huomiota ruusuille ja osallistuville puutarhoille kaikissa viidessä maassa. Vuosien 2015–2017 aikana ja Bergenissä Norjassa NR:n kokouksessa sekä samanaikaisessa 7.–10.7.2016 Pohjoismaisen ruusuviikonlopussa käsitellään kaikki tiedotusasiat 2018, kuten useat hanke 2:n osiot. Yhteinen informaatioaineisto kootaan siis NR:ssä, jonka on voitava auttaa maksamalla osa mainoskustannuksista, esitteistä, verkkotiedottamisesta ym, hankkeeseen liittyvästä.

Seuraavassa ruusut, jotka eri ruususeurat ovat tähän mennessä valinneet ja lyhyet lajikekuvaukset. Koska WRC ajoittuu kesä-heinäkuun vaihteeseen 2018, on ollut tärkeää valita myös remontoivia (uusiutuva kukinta) tai jatkuvakukintaisia ruusuja, jotka kukkisivat juuri tuohon aikaan. Se ei tietysti ole ollut valinnan päätavoite. Mutta Spinosissimaryhmän ruusuilla, jotka yleensä kukkivat kesäkuun alkupuolella, on tunnetusti myös kaunis lehdistö ja kiulukat heinäkuussa. Pitää olla myös ruusuja, jotka kestävät kylmimmillään vyöhykkeillä. Siinä mieltittävää, kun näette valikoiman. Hankkeen myötä ruusut voivat levitä muuallekin kuin Islantiin. Ruotsistakin tulee harrastajajalostaja Roland Hermanssonilta ruusu ja Suomesta samoin. Ruusunjalostaja Arne Lundstadilta Norjasta on saatu norjalaisia ruusuja, joita ei ole myynnissä. Ei ainakaan Ruotsissa. Olisi hienoa, jos nämä ruusut saataisiin taas leviämään. Hankkeella kiinnitetään huomioita myös moniin yleisiin, tunnettuihin ja ihaniin tanskalaisiin ruusuihin kuten esim. Valdemar Petersenin 'Aicha' ja 'Menja'. Tanskasta on luvissa täysin uusiakin ruusuja.

Lisää pohjoismaisia ruusuja on tulossa (2015) eikä vähiten pohjoismaisen ruusuinventaarion ansiosta. Jotkut näistä ovat jo mukana ensimmäisten kymmenen valitun joukossa. Knud Pedersenillä on lisäksi lupaavia risteytyskokeiluja remontoivista Spinosissima-ruusuista (juhannusruusu)

sor i sin plantskola Rosenposten i Danmark. Årets NRW i Finland gav också inblick i kommande nya rosor från Finland. Timo Saarimaa, Hongisto plantskola, visade flera intressanta rosor som han tagit fram. Peter Joys korsningar visades på Wiurila gård. I vart fall fyra fantastiskt rikblommande och mycket vackra rosor som ännu inte finns i handeln blommade när vi var där. Hoppas de kommer på marknaden inom en snar framtid. Det nu uppstartade projektet med fokus på Nordiska rosor kan ju vara en uppmuntran till nordiska förädlingsinitiativ. Förhoppningen är att det ska vara ett levande projekt över tid där uppmärksamhet kan ges till nordiska rosor.

Rosenposten taimistossaan Tanskassa. NRW:ssä Suomessa saatiin katsaus uusiin suomalaisiin ruusuihin. Timo Saarimaa Hongiston taimistosta esitteli mielenkiintoisia uutuuksia. Peter Joyn jalosteita nähtiin Wiurialassa. Ainakin neljä ihanasti kukkivaa ja hyvin kaunista ruusua, joita ei vielä ole myynnissä, oli siellä kukkivana käydessämme. Toivottavasti ne tulevat markkinoille lähiaikoina. Nyt alkanut hanke kohdistuu pohjoismaisiin ruusuihin ja voi olla kannustava pohjoisen jalostushalukkuuteen. Toiveena on, että hankkeen ajan mielenkiinto pohjoisen ruusuihin säilyy elävänä.

Danmark

Många av de danska rosorna är välkända i odling och flera har god spridning bland våra medlemmar och bland trädgårdsodlare långt utanför Norden. Inledningsvis har Det Danske Rosenselskab valt ut följande rosor.

‘Königin von Dänemark’ – Alba-Gruppen, Booth, Tyskland början av 1800-talet, ljusst rosa, välfylld blomma, elegant knopp och blomma, doftande, engångsblommande i juli, ca 1,5 m, zon 5.

‘Fru Dagmar Hastrup’ – Rugosa-Gruppen, Hastrup 1914, lågväxande och blomrik rugosa, enkla skålformade ljusst rosa väldoftande blommor, vacker gul ståndarkrans, kontinuerligt blommande, bildar nypon, 1,2 m hög, zon 6.

‘Lykkefund’ – Helenae-Gruppen, Aksel Olsen 1930, lika kraftigväxande som blomrik klätterros, halvfyllda något slarviga men vackra vitgula blommor i stora klasar, blommor i juli, nästan taggfri, ca 5-7 m, zon 3.

‘Aïcha’ – Spinosissima-Gruppen, Valdemar Petersen 1959, kraftigt växande buske, välvt växtsätt, gula blommor som bleknar, enkla, skålformade blommor, med framträdande ståndarkrans, doftande, bildar svarta nypon, ca 2,5 m, zon 6, huvudblomning i juni, monterar senare under sommaren.

Tanska

Monet tanskalaisista ruusuista ovat tunnettuja ja jäsenistölle laajasti levinneitä, myös Pohjoismaiden ulkopuolelle. Tanskan ruususeura on valinnut aluksi seuraavat ruusut.

‘Königin von Dänemark’ – Alba-Ryhmä, Booth, Saksasta 1800-luvulla, vaalea roosa, hyvin kerrotut kukat, kauniit nuput ja kukat, tuoksuva, kukkii kesäkuussa, noin 1,5 m, zon 5.

‘Fru Dagmar Hastrup’ – Rugosa-Ryhmä, Hastrup 1914, matalakasvuinen ja runsaskukkainen kurtturuusu, kukat yksinkertaiset, vaaleanpunaiset ja maljamaiset, hyvä tuoksu, heteet keltaisena kehänä, jatkuvakintainen, tekee kiulukoita, korkeus 1,2 m, zon 6.

‘Lykkefund’ – Helenae-Ryhmä, Aksel Olsen 1930, yhtä runsaskukkainen kuin köynnösruusut, puolikerrotut hivenen hapsuiset valkoiset kukat isoissa tertuissa, kukkii kesäkuussa, lähes piikitön, 5-7 m, zon 3.

‘Aïcha’ – Spinosissima-Ryhmä, Valdemar Petersen 1959, voimakasvuinen pensas, kaarevaoksainen kasvutapa, keltaiset kukat jotka haalistuvat, kukat yksinkertaiset, maljamaiset, näyttävät heteet, tuoksuvat, tekee mustia kiulukoita, kukkii kesäkuussa, remontoit myöhemmin kesällä, noin 2,5 m korkea, zon 6.

'Königin von Dänemark'. Kuva/foto Inger Kullberg

'Ellen Poulsen'. Kuva/foto Inger Kullberg

'Menja'. Kuva/foto Inger Kullberg

'Astrid Lindgren'. Kuva/foto Inger Kring

'Fenja' – Davidii-Gruppen, Valdemar Petersen 1965, kartig buske, med fontänliknande växtsätt, ca 3 m hög, enkla rosavita blommor i juni, bildar senare vackra päronformade nypon, zon 5.

'Menja' – Moschata-Gruppen, Valdemar Petersen 1960, i mina ögon en av de bästa och mest blomrika moschatahybriderna, ljusrosa enkla skålformade små blommor i mycket stora klarar, kontinuerligt blommande, även i skugga, ca 1,5–2 m hög, zon 3.

'Ellen Poulsen' – Polyantha-Gruppen, Poulsen 1911, lågväxande rabattros, ca 60 cm, rosa halvfyllda skålformade blommor i klarar, kontinuerligt blommande, zon 4.

'Ingrid Bergman' – Tehybrid-Gruppen, Poulsen 1983, upprättväxande rabattros, ca 80 cm hög eller mera, beroende på beskärning, mörkt röda fyllda blommor, kontinuerligt blommande, zon 3.

'Astrid Lindgren' – Floribunda-Gruppen, Poulsen 1991, upprättväxande rabattros, ca 1,2–1,5 m hög, ljusstrosa/laxrosa halvfyllda skålformade blommor i klarar, med exponerade ståndarkransar, kontinuerligt blommande, zon 4.

'Ghita Renaissance' – Tehybrid-Gruppen, Poulsen 1997, rosa fyllda blommor med stark doft, kontinuerligt blommande, ca 1–1,5 m.

'Fenja' – Davidii-Ryhmä, Valdemar Petersen 1965, kookas pensas kasvaaputoysmaisesti, noin 3 m korkea, yksinkertaiset punavalkoiset kukat kesäkuussa, tekee loppukesällä päärynänmuotoisia kiulukoita, zon 5.

'Menja' – Moschata-Ryhmä, Valdemar Petersen 1960, minusta paras ja runsaskukkaisin sammalruusuhybridi, yksinkertaiset, vaaleanpunaiset maljamaiset pienet kukat isoissa tertuissa, jatkuvakukintainen, kukkii varjossakin, korkeus noin 1,5–2 m, zon 3.

'Ellen Poulsen' – Polyantha-Ryhmä, Poulsen 1911, matala ryhmäruusu, noin 60 cm, vaaleanpunaiset, puolikerrotut maljamaiset kukat isoissa tertuissa, jatkuvakukintainen, on 4.

'Ingrid Bergman' – Tehybrid-Ryhmä, Poulsen 1983, pystykasvuinen ryhmäruusu, noin 80 cm korkea leikkaustavasta riippuen, kukat tummat ja kerrotut, jatkuvakukintainen, zon 3.

'Astrid Lindgren' – Floribunda-Ryhmä, Poulsen 1983, pystykasvuinen ryhmäruusu, korkeus 1,2–1,5 m, vaaleanpunainen/lohenpunainen, kukat puolikerrottuja maljamaisia tertuissa. Näyttävä hedekiehkura, jatkuvakukintainen, zon 4.

'Ghita Renaissance' – Tehybrid-Ryhmä, Poulsen 1997, kukat vaaleanpunaiset, kerrotut, voimakastuokuiset, jatkuvakukintainen. korkeus noin 1–1,5 m.

Finland

Text Inger Kullberg

Finland odlar förstås helst rosor på egna rötter så vi får se hur det problemet ska lösas. Följande rosor kommer från Finland.

'Titin Tiltu' – Gallica-Gruppen. Upphittad i Iitis kyrkoby. Busken blir ca 1–2 m hög, bladverket är rynkigt mattgrönt. Blommorna är grant rosenröda, 8–10 cm stora i blomställningar på 3–8 st. Doften är stark. Årets ros i Finland 2008.

Suomi

Teksti Inger Kullberg, käännös Eila Palojärvi

Suomessa kasvatetaan ruusuja tunnetusti omajuurina, joten saapa nähdä miten ongelma ratkaistaan. Seuraavat ruusut tulevat Suomesta.

'Titin Tiltu' – Gallica-Ryhmä, löydetty Iitin kirkonkylästä. Pensas kasvaa noin 1–2 m korkeaksi, lehdet ovat ryppyiset ja himmeänvihreät. Kukat ovat loistavan ruusunpunaisia, 8–10 cm halkaisijaltaan, 3–8 kukan tertuissa. Tuoksu on voimakas. Suomessa vuoden ruusu 2008.

'Kerisalo' – Spinosissima-Gruppen. Fyndros upphittad i Jorois socken i Kerisalo. Busken blir 1,5-2,0 m hög, småbladen är 9-13 st. De nya skotten är gröna med röda taggar. Blommorna är 5-7 cm breda med 10-20 kronblad. Rosen blommar på fjolårsskott.

'Leskelä' (*R. rugosa* x 'Splendens') – Rosen kommer från en rugosa-frösådd i Pohjolas plantskola. Höjden är 1,5-2,0 m. Den blommar rikligt under en period av 3-4 veckor från midsommaren och framåt. Blomman är medelstor, den är till att börja med anilinröd, senare lilalrosa, gula ståndare, vitt centrum. Svag rosendoft. Bildar päronformade nypon.

'Lumo' – Moderna buskros-Gruppen, förädlad av Joy-Kahila & Kangaspunta – Busken växer upprättstående till en höjd av 2 m med långa sidoskott. Bladen är stora, matta och blågröna. Grenarna är bruna med ett fåtal taggar. Blommorna är 10 cm, ljusrosa med gula ståndare, den doftar svagt men angenämt. Under hösten får den gult bladverk, bildar ett fåtal nypon.

'Merveille' – Gallica-Gruppen, förädlare Pirjo Rautio. Namnet betyder "under" på grund av blommornas otroliga färg. En lågvuxen buske som bildar långa skott, kan antagligen också odlas som klängros. Den oerhört

'Kerisalo' – Spinosissima-Ryhmä, Löytöruusu Jo-roisten pitäjästä Kerisalosta. Pensas kasvaa 1,5-2,0 m korkeaksi, lehdyköitä on lehdyissä 9-13 kpl. Uudet versot ovat vihreitä, ja niissä on punaisia piikkejä. Kukat ovat 5-7 cm leveitä ja niissä on 10-20 terälehteä. Ruusu kukkii edellisen vuoden versoilla.

'Leskelä' (*R. rugosa* x 'Splendens') – Ruusu on peräisin Pohjolan taimistolta rugosan siemenkylvöksestä. Korkeus 1,5-2,0 m. Kukkii runsaasti juhannuksesta alkaen 3-4 viikkoa. Kukka on keskisuuri, aluksi anilinpunainen ja myöhemmin liilan vaaleanpunainen, keltaiset heteet ja valkoinen keskusta. Mieta ruusun-tuoksu. Tekee päärynänmuotoisia kiulukkoita.

'Lumo' – Puistoruusu-Ryhmä, jalostajat Joy, Kahila & Kangaspunta. Pensas kasvaa 2 m korkeaksi, ja siinä on pitkiä sivusuuntaisia oksia. Lehdet ovat suuria, himmeitä ja siniharmaita. Oksat ovat ruskeita, ja niissä on vähän piikkejä. Kukat ovat halkaisijaltaan 10 cm, vaaleanpunaisia, heteet keltaisia, heikko ja miellyttävä tuoksu. Lehdet saavat syksyllä keltaisen syysvärin, tekee vain vähän kiulukkoita.

'Merveille' – Gallica-Ryhmä, jalostaja Pirjo Rautio. Nimi tarkoittaa "ihmettä" ja johtuu kukan upeasta

'Ristinummi'. Kuva/foto Inger Kullberg

'Lumo'. Kuva/foto Inger Kullberg

'Oikkala'. Kuva/foto Inger Kullberg

En av Peter Joys vackra korsningar. Peter Joyn kaunis risteytys. Kuva/foto Henny Johansson

vackra blommorna är halvfylld, först mörkt purpurröd sedan sammetskskinrande mörkviolett.

'Olkkala' – Gallica-Gruppen. Den har upphittats i Olkkala by i Vihti år 1991 och har bestämts till att vara en gallicakorsning. Busken blir 1,5–2,0 m hög och sprider sig rikligt med rotskott. Bladen är stora och glänsande, sågtandade. Blommorna sitter i stora klasar, en eller två är öppna per gång. De rosa enkla blommorna är 6–8 cm stora med gula ståndare. Bildar rikligt med röda nypon. Härdig till zon 5.

'Pappilan Neito' – Rugosa-Gruppen. En vitblommande 'Hansa' upphittad i Leskelä by. Höjd 1–2 m. Blandverket är glänsande, rynkigt och mörkgrönt. Knopparna är vackert ädelrosformade. Blommorna är rent vita, fyllda och väldoftande. Blommar nästan kontinuerligt och bildar stora nypon. Härdig åtminstone till zon 5.

***R. spinosissima* 'Plena'** – Fylld pimpinellros. Den allmänaste och mest älskade rosen i Finland, allmänt kallad midsommarros. Ursprunget är okänt men teorin är att den har kommit från Tsarens trädgård Tsarkoje Selo i S:t Petersburg. Växer bra på magra jordar och når en höjd av 1,5–2 m. Bladverket är smått och

värist. Matala pensas, joka kasvattaa pitkiä versoja, voi si luultavasti kasvaa köynnösruusiksi. Uskomattoman kauniit kukat ovat puolikerrottuja, aluksi purppuranpunaisia myöhemmin samettimaisia, tummanviolettisia.

'Olkkala' – Gallica-Gruppen. Löydetty Olkkalan kylästä Vihtistä vuonna 1991 ja määritelty Gallica-risteymäksi. Pensas kasvaa 1,5–2,0 m korkeaksi ja leviää runsaasti juuriversoista. Lehdet ovat suuria ja kiiltäviä, sahalahtaisia. Kukat ovat suurissa terttuissa, kerrallaan auenneena on yksi tai kaksi kukkaa. Vaaleanpunaiset yksinkertaiset kukat ovat halkaisijaltaan 6–8 cm, heitetelteltäisiä. Tekee runsaasti punaisia kiulukkoita. Kestää V-vyöhykkeellä asti.

'Pappilan Neito' – Rugosa-Ryhmä. Leskelän kylästä löydetty valkokukkainen 'Hansa'. Korkeus 1–2 m. Lehdet kiiltävät, rypyiset ja tummanvihreät. Nuput ovat kauniin jalomuotoiset. Kukat puhtaanvalkoiset, kerrotut ja hyväntuokuiset. Kukkii lähes tauotta ja tekee isoja kiulukkoita. Kestää vielä V-vyöhykkeellä.

***R. spinosissima* 'Plena'** – Kerrottu juhannusruus. Suomessa yleisin ja rakastetuin ruusu, kutsutaan yleisesti juhannusruusiksi. Alkuperä on tuntematon, mutta erään teorian mukaan se olisi peräisin tsaarin

blågrönt. Blommar midsommartiden med halvfyllda vita blommor med gula ståndare. Våldoftande. Vissa kloner bildar svarta nypon.

'Ristinummi' – Upphittad vid järnvägsvallen i Ristinummi av Peter Joy. Anses vara en korsning mellan pimpinellros och rugosaros. En högväxande ros, den kan bli 2-3 m. Bladverket är något rynkigt. Blommorna är stora, 12 cm i diameter, enkla och rosafärgade, våldoftande. Bildar ibland rikligt med stora nypon.

'Tove Jansson' – Spinosissima-Gruppen ('Poppius' x 'Red Nelly'), förädlare Peter Joy 1990. Busken växer till en höjd av 1,5 m. Bladen är mörkgröna och små. Blommorna är 6 cm breda med 7-9 kronblad. Färgen är mörkt karminröd med sammetslyster. Svartröda nypon bildas. Rosen kallades först "Makeba" men fick sedan namnet 'Tove Jansson'.

puutarhasta Tsarkoje Selosta, Pietarista. Viihtyy hyvin köyhässä maaperässä ja saavuttaa 1,5–2,0 m korkeuden. Lehdet ovat pieniä ja sinivihreitä. Kukkii juhanuksen tienoolla puolikerroituin valkoisin kukin, heitet keltaiset. Hyväntuoksuinen. Osa klooneista muodostaa mustia kiulukoita.

'Ristinummi' – Peter Joy löysi ruusun Ristinummelta ratapenkasta. Lienee pimpinellaruusun ja rugosaruusun risteymä. Kookas ruusu voi kasvaa 2–3 m korkeaksi. Lehdet ovat hivenen ryppyisiä. Kukat ovat suuria, halkaisijaltaan 12 cm, yksinkertaisia, ruusunpunaisia ja hyväntuoksuisia. Tekee satunnaisesti runsaasti isoja kiulukoita. Suomessa vuoden ruusu 2011.

'Tove Jansson' – Spinosissima-Ryhmä ('Poppius' x 'Red Nelly'). Peter Joyn risteytys vuodelta 1990. Kasvaa 1,5 m korkeaksi. Lehdet ovat tummanvihreitä, pieniä. Kukat ovat 6 cm leveitä ja niissä on 7–9 terälehteä. Väri on karminpunainen, samettimainen. Muodostaa punamustia kiulukoita. Ruusun nimi oli aluksi "Makeba", sittemmin 'Tove Jansson'. Suomessa vuoden ruusu 2014.

Island

Text Vilhjálmur Lúðvíksson

Följande rosor kommer från Island. Rosor med ursprung i Rugosa-Gruppen, förädlare Jóhann Pálsson:

'Fönn' ('Logafold' x 'Schnee-Eule') – en kraftigt växande buske med stora rosavita blommor som blommar kontinuerligt, med höstfärger, samtidigt som den blommar har den röda plattrunda nypon.

'Drífa' ('Logafold' x 'Henry Hudson') som liknar 'Henry Hudson' vad avser blad och blommor, men de senare är större och busken blir högre, kontinuerligt blommande.

Islanti

Teksti Vilhjálmur Lúðvíksson

Seuraavat ruusut tulevat Islannista. Rugosa-Ryhmän alkuperäa olevat ruusut on jalostanut Jóhann Pálsson:

'Fönn' ('Logafold' x 'Schnee-Eule') – Voimakaskasvui-
nen pensas, kukat suuret vaaleanpunavalkoiset, jat-
kuvakukintainen, syysväritys, yhtäaika kukkien kera
muodostuu litteänpyöreitä kiulukoita.

'Drífa' ('Logafold' x 'Henry Hudson') muistuttaa
'Henry Hudsonia' lehdistöltään ja kukillaan, jotka
täklä ovat isompia ja pensas kasvaa korkeammaksi,
jatkuvakukintainen.

'Drífa'. Kuva/foto Vilhjálmur Lúðvíksson

'Guðfinna'. Kuva/foto Vilhjálmur Lúðvíksson

'Logafold'. Kuva/foto Vilhjálmur Lúðvíksson

'Katrín Vidar'. Kuva/foto Inger Kullberg

'Guðfinna' ('Logafold' x 'Prairie Dawn') – en kraftig, högvuxen och upprätt, blomvillig, engångsblommande buske som inte bildar nypon och lite rotskott.

'Logafold' ('Charles Albanel' x ?) – en frösådd från 1994, blommorna liknar moderplantans 'Charles Albanel', är mycket blomvillig och dessutom kontinuerligt blommande till sent på hösten och ger samtidigt massor av nypon. Denna ros är moderplanta till många av Jóhann Pálssons rosor.

'Hilda' (*R. rugosa* 'Hadda' x *R. pendulina*) – kraftig och upprätt växande buske, mycket blomvillig med röda stora, halvfyllda blommor, bildar mycket rotskott.

Följande rosor i Rugosa-Gruppen med varierande ursprung:

'Skotta' – en frösådd från Wageningen 1965, det är antecknat 'Betty Bland', men det stämmer inte riktigt med den sortens utseende, ros som växer mycket kraftigt, med tätt fyllda blommor, sprider sig rikligt med rotskott.

'Hermannsrós' – en lågvuxen, rikligt rödblommande marktäckare, namngiven efter den danskfödda trädgårdsmästaren i Kópvogur kommun Hermann Lundholm som odlat fram rosen.

Rosor i Spinosissima-Gruppen:

'Yndisrós' – som uppstått genom frösådd i Reykjavik Botaniska Tädgård.

'Katrín Viðar' – är en planta som uppstått ur frösådd av *Rosa spinosissima* var. *altaica* i.

'Lovísa' – en planta som Ólafur Sturla Njálsson i plantskolan Nátthagi valde ur en samling fröplantor från *Rosa spinosissima* var. *altaica* tidigt på 1970-talet.

'Guðfinna' ('Logafold' x 'Prairie Dawn') – vahva, korkea ja pystykasvuinen pensas, runsaskukkainen, kerran kukkiva, ei tee kiulukoita eikä muodosta juuriversoja.

'Logafold' ('Charles Albanel' x ?) – siementaimi vuodelta 1994, kukat muistuttavat emokasvia 'Charles Albanel', runsaskukkainen, jatkuvakukintainen, kukkii myöhään syksyyn ja tekee samaan aikaan runsaasti kiulukoita. Monen Jóhann Pálssonin ruusun emotaimi.

'Hilda' (*R. rugosa* 'Hadda' x *R. pendulina*) – voimakas ja pystykasvuinen pensas, runsaskukkainen, kukat suuria, puolikerrottuja, tekee runsaasti juuriversoja.

Seuraavien Rugosa-Ryhmän ruusujen alkuperä vaihtelee:

'Skotta' – Wageningen siementaimi 1965, muistuttaa 'Betty Blandia', mutta ei oikein vastaa lajin ulkonäköä, voimakaskasvuinen, tiiviisti kerrotut kukat, leviää runsaasti juuriversoista.

'Hermannsrós' – matalakasvuinen, selvästi punakukkainen maanpeiteruusu, nimi tulee tanskalaisyyntype-rää olevasta puutarhuri Hermann Lundholmsta Kópvogurista, joka on kasvattanut ruusun.

Spinosissima-Ryhmän ruusut:

'Yndisrós' – syntynyt siemenkylvöstä Reykjavikin kasvitieteellisellä puutarhalla.

'Katrín Viðar' – syntynyt *Rosa spinosissima* var. *altaica* siemenkylvöstä Reykjavik Trädgårdars Plantskolalla (taimisto).

'Lovísa' – Ólafur Sturla Njálssonin Nátthagin taimistosta *Rosa spinosissima* var. *altaica* siemenkylvöksestä jo 1970-luvulla löytämä ruusu.

Norge Norja

Utöver nedanstående rosor från Norge kommer Norsk Roseforening även att välja rosor ur den norska rosinventeringen.

'Arne' (syn. 'Ran'?) – kraftigväxande buske, 2–2,5 m, blomma rosa halvfylld, remonterar.

'Elle' – buske, 1,5- 2 m hög, mörkt rosa bollformad halvfylld blomma, doft, engångsblommande. En korsning mellan 'Schneezwerg' och Frankfurt. Förädlare Arne Lundstad, 1980. Vacker blomma i mina ögon, se bilder på www.helpmefind.com

Allaolevien ruusujen lisäksi tulee Norjan ruususeura valitsemaan mukaan ruusuja ruusuinventoinnistaan.

'Arne' (syn. 'Ran'?) – voimakasvuinen pensas, 2–2,5 m, kukat vaaleanpunaiset, puolikerrotut, remon-toi.

'Elle' – pensas, 1,5-2 m korkea, tummanruusunpunai-set pallomaiset, puolikerrotut kukat, tuoksuvat, ker-rankukkiva. Risteymä 'Schneezwerg' ja Frankfurтин vä-lillä. Jalostaja Arne Lundstad, 1980. Mielestäni kaunis kukka, kuvia www.helpmefind.com.

'Arne'. Kuva/foto Alf Andresen

'Sekel'. Kuva/foto Alf E. Andresen

'Emelie'. Kuva/foto Inger Kullberg

'Skogul'. Kuva/foto Alf E. Andresen

'Emelie' – en sport av den gulblommiga Kordesii-hybriden 'Leverkusen', funnen i Norge i plantskolan Mjöså norr om Oslo. Introducerad av Lennart Mellbye 1963. Blomman är ljus laxrosa, mild doft, halvfylld, mörkt grönt glansigt bladverk. Kan bli upp till 2,5 m. Används som lägre klätterros, monterar efter huvudblomningen i juli.

'Frøy' – rabattros i Floribunda-Gruppen, blomma halvfylld, laxrosa med vacker ståndarkrans. Förädlare Arne Lundstad, 1972.

'Frigg' – en korsning mellan 'Schneezwerg' och *Rosa nitida*, dockrosen. Förädlare Arne Lundstad, 1969.

'Neutron' – finns endast i Tomb Rosehage vid Tomb Jordbruksskole i Östfold och Ås landbruksskole. Förädlare Arne Lundstad.

'Sekel' – rabattros, ljus gul-rosa, halvfylld med mild doft, blommar om. Förädlare Arne Lundstad, 1984.

'Emelie' – keltakukkaisen Kordesii-hybrid 'Leverkusen' juuriverso, löydetty taimistolta Mjösasta, Oslon pohjoispuolelta. Julkistanut Lennart Mellbye 1963. Kukat hennon lohenpunaiset, puolikerrotut, mieto tuoksu, kiiltävän tummanvihreä lehdistö. Korkeus jopa 2.5 m. Käytetään matalana köynnösrusuna, pääkukinta kesäkuussa, remontoit.

'Frøy' – Floribunda- Ryhmä, ryhmäruusu, kukat puolikerrotut, lohenpunaiset, kaunis hedekiehkura. Jalostaja Arne Lundstad, 1972.

'Frigg' – risteymä 'Schneezwerg'in ja *Rosa nitida*, nukkeruusun välillä. Jalostaja Arne Lundstad, 1969.

'Neutron' – saatavilla vain Tomb Rosehages-ta, Tomb Jordbruksskolessa Östfoldista ja Åsin landbruksskoolestä. Jalostaja Arne Lundstad.

'Sekel' – ryhmäruusu, vaaleankeltaiset-vaaleanpunaiset kukat, puolikerrotut, mieto tuoksu, jatkuvakukintainen. Jalostaja Arne Lundstad.

'Skogul' – mörkt rosa, halfyllid rabattros i Floribunda-Gruppen, blommar om. Förädlare Arne Lundstad, 1969.

'Syr' – buske, kan bli 1,8 m, blomma röd, halfyllid, nästan ingen doft, blommar om. Förädlare Arne Lundstad, 1977.

Information om de norska rosorna kommer från www.helpmefind.com, Rosenbladet nr 1-2013, Kari Bentzen, Rosor i Sverige av Lennart Mellbye, 1994, och från Roar Syversen.

'Skogul' – tumman ruusunpunainen, puolikerrottu ryhmäruusu Florinunda-Ryhmä, jatkuvakukintainen. Jalostaja Arne Lundstad, 1969.

'Syr' – pensas, korkeus 1,8 m, kukat punaiset, puolikerrotut, lähes tuoksuttomat, jatkuvakukintainen. Jalostaja Arne Lundstad, 1977.

Norjalaisista ruusuista tiedot saatu www.helpmefind.com, Rosenbladet 1–2013, Kari Bentzen, Ruotsin ruusuista tiedot Lennart Mellbyeltä 1994 ja Roar Syverseniltä.

Sverige Ruotsi

Bland rosorna som Svenska Rosensällskapet valt finns även rosor ur Programmet för odlad mångfald, rosinventeringen. Dessa kommer ur bl.a. Glauca-Gruppen och Spinosissima-Gruppen. Från den senare bl.a. kloner av 'Plena' och 'Poppius'. Enligt uppgift från företrädaren för rosinventeringen i Sverige Lars-Åke Gustavsson kommer flera rosor från POM att släppas för försäljning under åren 2015–2018.

Svenska Rosensällskapet kan konstatera att det finns ett stort intresse för projektet Nordiska Rosor i Sverige. Lars-Gunnar Lindberg, ordförande i SydRosen, och undertecknad ansvarar för att driva projektet i Svenska Rosensällskapet. Fredriksdals rosarium i Helsingborg meddelar genom bl.a. Maria Nyman Nilsson att Fredriksdal kommer att kunna plantera ca 25 rosor i befintliga samlingar. I Göteborgs rosarium är det klart att det kommer att finnas plats för cirka 60 nya rosor, i den nya "Nordiska rabatten", framför den stora klätterrosbågen i ovalen (bakom bågen finns vildrosor och Rosarkivet med västsvenska rosor från POM). Som framgått väljer vare sällskap ut cirka tio rosor inledningsvis. Flera av dessa finns redan i våra offentliga rosenplanteringar. Det är därför bra om det redan nu kan utses fler än tio. Som redan angetts är målet att fler rosor ska tillkomma så att intressanta och odlingsvärda rosor kan presenteras löpande framöver, också efter 2018. Förhoppningen är att fler rosenträdgårdar i Sverige vill delta genom att plantera fler nordiska rosor i sina samlingar och/eller uppmärksamma sådan som redan finns i befintliga samlingar.

Ruotsin ruususeuran valitsemien ruusujen joukossa on myös ruusuja monimuotoisuusinventoinnista *Programmet för odlad mångfald*. Niihin kuuluvat mm. Glauca-Ryhmä ja Spinosissima-Ryhmä. Jälkimmäisestä mm. klooneina 'Plena' ja 'Poppius'. Ruusuinventointi POM:in edustaja Lars-Åke Gustavssonin mukaan tulee paljon POM-ruusuja myyntiin vuosina 2015–2018.

Ruotsin ruususeura voi todeta, että projekti *Nordiska Rosor i Sverige* (Ruotsin pohjoismaiset ruusut) on herättänyt mielenkiintoa. SydRosen puheenjohtaja Lars-Gunnar Lindberg ja allekirjoittanut **Henny Johansson** vastaavat projektin johtamisesta Ruotsin ruususeurassa. Helsingborista Fredriksdals rosariumista mm. Maria Nyman Nilsson ilmoittaa, että Fredriksdalissa istutetaan lopullisiin kokoelmiin 25 ruusua. Göteborgin rosariumista on selvinnyt, että siellä on tilaa 60 uudelle ruusulle, uuteen "Nordiska rabatten"-ryhmään, suuren köynnöruusukaaren eteen ovaaliin (kaaren takana kasvavat luonnonruusut ja länsiruotsalaisten POM-ruusujen kokoelma). Jatkossa valitsee kukin ruususeura pääsääntöisesti noin kymmenen esiteltävää ruusua. Monet näistä ovat jo yleisesti istutuksissa. On siksi hyvä, että ruusuja olisi jo nyt valittuna enempi kuin kymmenen. Kuten onkin jo kerrottu tavoitteena on saada esiin uusia mielenkiintoisia ja viljelyvarmoja ruusuja tulemaan jonossa tulevina vuosina, myös 2018 jälkeen. Toiveena on, että monet ruotsalaiset taimistot osallistuisivat istuttamalla kokoelmiinsa lisää pohjoismaisia ruusuja ja/tai ottaisivat huomioon jo olevat kokoelmista.

'Freja'. Kuva/fotoInger Kullberg

Få rosor har tagits fram av svenska förädlare. Några av de mer kända bland svenska trädgårdsägare är de så kallade Balsgårdsrosorna som togs fram av Ulrika Carlsson-Nilsson. Det är 'Anna', 'Irma', 'Balder' och 'Freja' som introducerades 2001. De är återblommande moderna buskrosor. Målet var härdiga, friska och återblommande rosor som skulle växa på egen rot. De har de moderna buskrosornas utseende, blir högväxta och är blomrika. Dessa rosor bör beskäras hårt för bättre form och blomning. Annars riskerar de att bli kala nedtill. Sköts de rätt ger de en fantastisk upplevelse och förtjänar att uppmärksammas. För Sverige har bland annat följande rosor valts.

'Irma' – ljus rosa/laxrosa, tätt fyllda blommor, mycket välformad knopp, skålformad för att sedan bli väld, doftande, remonterande till kontinuerligt blommande, rikblommig, höjd ca 2 m, zon 4–5.

'Anna' – rosa/gulorange, fyllda blommor, remonterar, kraftigväxande, höjd ca 2 m, zon 4–5.

'Balder' – karminröd, halvfyllda, skålformade, framträdande ståndarkrans, doftande, ca 1,5 m, zon 4–5.

Ruotsissa on tuotettu vain vähän jalosteita. Parhaiten tunnettuja ovat ruotsalaisviljelijöiden keskuudessa Ulrika Carlsson-Nilssonin nk. Balsgårdsruusut. Näistä esiteltiin vuonna 2001 'Anna', 'Irma', 'Balder' ja 'Freja'. Ne ovat toistuvasti kukkivia, moderneja ryhmäruusuja. Tavoitteena kestävyys, terveys ja uusiutuva kukinta sekä omajuuriisuus. Niillä on modernin pensasruusun muoto, korkea kasvukoko ja runsaskukkaisuus. Nämä ruusut vaativat rajua leikkausta muodon ja kukinnan takia. Riskinä on muuten kaljuuntuminen alaosalta. Oikealla hoidolla ne ovat loistavia ja ansaitsevat huomiota. Ruotsissa on valittu ainakin nämä ruusulajikkeet.

'Irma' – vaaleanpunainen/lohenpunainen, tiiviit kerrotut kukat, hienomuotoiset nuput, kukat maljamaiset myöhemmin alaspäin kaartuvat terälehdet, tuoksuvat, remontoit tai kukkii jatkuvasti, runsaskukkainen, korkeus noin 2 m, zon 4–5.

'Anna' – roosa/kellanoranssit, kerrotut kukat, remontoit, voimakasvuinen, korkeus noin 2 m, zon 4–5.

'Balder' – karminpunainen, puolikerrottu, maljamaiset kukat, näyttävä hedekiehkura, tuoksuva, noin 1,5 m, zon 4–5.

'Moje Hammarberg'. Kuva/foto Inger Kullberg

'**Freja**' – rosa, halvfyllda skålformade blommor, remonterar, ca 1,5 m, zon 4–5.

'**Ydrerosen**' – en ros från amatörförädlaren Roland Hermansson 2008, blommor kontinuerligt. Rosa halvfyllda blommor i rikblommiga klasar.

'**Örträsk**' – Rugosa-Gruppen, funnen i Viktor Örtelius trädgård i Örträsk, Lappland. Mycket kraftigt växande buske, skjuter rikligt med rotskott. Rosa, halvfyllda skålformade blommor, doftande, remonterar. Höjd ca 2,5 m, högre med stöd. Zon 8.

'**Moje Hammarberg**' – Rugosa-Gruppen, introducerad av Stockholms stads stadskontor 1931. Rödviolotta halvfyllda skålformade blommor, doftande, blombladen krullar sig utåt, synlig ståndarkrans. Ca 1,5 m hög, zon 7.

'**Freja**' – roosa, puolikerrotut maljamaiset kukat, remontoit, noin 1,5 m, zon 4–5.

'**Ydrerosen**' – peräisin jalostusharrastaja Roland Hermanssonilta 2008, jatkuvakukintainen. Roosat, puolikerrotut kukat monikukkaisissa tertuissa, zon 8.

'**Örträsk**' – Rugosa-ryhmä, löydetty Viktor Örteliuksen puutarhasta Örträskistä, Lapista. Hyvin voimakasvuinen pensas, tekee paljon juuriversoja.

Vaaleanpunaiset, puolikerrotut, maljamaiset kukat, tuoksuvat ja kukinta remontoit. Korkeus noin 2,5 m, piempi tuettuna, zon 8.

'**Moje Hammarberg**' – Rugosa-ryhmä, esiteltyt Tuttolman valtionkonttori 1931. Punaviolettiset maljamaiset kukat, tuoksuvat, terälehdet taipuvat ulospäin, hedekehkura erottuva. Noin 1,5 m korkea, zon 7.

Kanadalaisten ruusujen kasvatuskoe

Försöksodling av kanadensiska rosor

'Champlain'. Kuva/foto Jorma Koskinen

Suomessa tehdään kanadalaisten pensasruusujen talvenkestävyysskoe vuosina 2016–2019. Kokeen tarkoituksena on löytää kestäviä matalakasvuisia pitkään kukkivia pensasruusuja korvaamaan ryhmäruusuja kylmillä vyöhykkeillä sekä kestäviä pitkään kukkivia köynnösruusuja. Molempiin ryhmäin on viime vuosina tullut uusia lajikkeita, joiden soveltuvuutta näihin käyttötarkoituksiin halutaan selvittää kolmivuotisessa seurantakokeessa.

Koe toteutetaan ruusuharrastajien omissa kotipuutarhoissa. Koe on avoin kaikille halukkaille. Osallistuminen ei edellytä mitään erityisosaamista eikä -ehtoja. Osallistuja voi itse päättää, millä lajikkeilla ja kuinka monella kasvulla hän osallistuu kokeeseen. Kaikki tieto lajikkeiden menestymisestä on arvokasta ja otetaan mielellään vastaan. Kokeeseen voi osallistua myös jo aiemmin istutetuilla ruusuilla, mutta talvisuojausohjeita on noudatettava kokeen kestäessä. Ohjeiden tarkoitus on tehdä tuloksista vertailukelpoisia. Koska kanadalaislajikkeiden määrä on useita kymmeniä, ovat järjestäjät julkaisseet suosituslistan niistä lajikkeista, joista ensisijaisesti kaivataan tietoa. Kurtturuusujen kasvatapa ja käyttötarkoitukset poikkeavat yllä mainitusta ja siksi järjestäjät ovat tietoisesti sulkenee tarhakurtturuusut (Rugosa-ryhmä) tämän kokeen ulkopuolelle. Kurtturuusujen kestävydessä ei myöskään ole todettu laajempia ongelmia.

Kanadensiska rosors vinterhärdighet kommer att testas i Finland under åren 2016–2019. Avsikten med testet är att hitta lågväxande länge blommande buskrosor för att ersätta rabattrosor i kalla zoner, samt tåliga länge blommande klätterrosor. I båda grupperna har man på senare tid fått fram nya sorter. Nu vill man utreda hur dessa anpassar sig för de här användningsändamålen under det treåriga uppföljningsförsöket.

Testet förverkligas i rosenentusiasternas egna trädgårdar. Testet är öppet för alla intresserade. Deltagande förutsätter inga specialkunskaper eller -villkor. Deltagaren får själv bestämma, med vilka sorter och med hur många plantor han/hon vill delta i testet. All information om hur sorterna klarar sig är värdefull och emottas gärna. Man kan också delta med redan tidigare planterade rosor, men vinterskyddsdirektiven bör följas under fortsättningen av testet. Avsikten med direktiven är att göra det möjligt att jämföra resultaten. Eftersom det finns tiotals sorter av kanadensiska rosor har arrangörerna publicerat en rekommendationslista över de sorter som man i första hand önskar information om. Vresrosornas växtsätt och användningsområdet skiljer sig från de ovan nämnda och därför har arrangörerna avsiktligt lämnat Rugosa-gruppen utanför det här testet. Man har inte stött på större problem med deras härdighet.

Kokeen järjestelyt toteutetaan vapaaehtoispuhjalta. Osallistujat maksavat taimensa ja kaikki kulunsa itse. Koe alkaa ensi keväänä (2016). Ensimmäinen seurantalvi on 2016/2017. Vastauslomake palautetaan vuosittain sähköpostilla syyskuun 1. päivään mennessä vuosina 2017–2019. Kokeen edistymisestä, väliaika- ja lopputuloksista raportoidaan myös tässä lehdessä. Kokeen internet-sivuilta löytyvät projektisuunnitelma, kasvatusohjeet, vastauslomake ja muuta kokeeseen liittyvää materiaalia osoitteessa <http://users.kymp.net/citruspages/kanadanruusut/talvenkestavyyskoe.html>. Ruususeuran nettisivuilla on linkki, samoin Klorofylli-keskustelufoorumissa. Asiasta kiinnostuneet voivat liittyä sähköpostilistalle, jonka kautta tiedotetaan kokeen edistymisestä, lajikkeista ja niiden saatavuudesta sekä mahdollisista ryhmähankinnoista ja kimpptilauksista. Joidenkin lajikkeiden saatavuus on rajallinen. Blomqvistin Taimisto on luvannut osallistujien kimpptilauksista 20 %:n alennuksen. Hongiston Taimisto tarjoaa kokeiltavaksi omia Frontenac- ja John Davis-risteityksiä. Sähköpostilista on avoin kaikille asiasta kiinnostuneille. Ilmoittautuminen ei velvoita mihinkään. Varsinainen kasvatuskokeeseen ilmoittautuminen tapahtuu myöhemmin. Tiedustelut ja sähköpostilistalle ilmoittautuminen kanadanruusut@elisanet.fi

Utförande av testet baserar sig på frivillig basis. Deltagarna betalar sina plantor och alla sina utgifter själv. Testet inleds nästa vår (2016). Den första uppföljningsvintern är 2016/2017. Svarsblanketten returneras årligen med e-post före den 1 september under åren 2017 – 2019. Hur testet fortskrider, mellantids- och slutrapporter kommer att publiceras i den här tidningen. På testets internetsidor hittar man uppgifter om projektplaneringen, odlingsdirektiv, svarsblankett och annat material som berör testet finns på adressen <http://users.kymp.net/citruspages/kanadanruusut/talvenkestavyyskoe.html>. På Rosensällskapets nätsida och på Klorofylli- diskussionsforumet finns en länk. De som är intresserade av ämnet kan ansluta sig till en e-postlista, där man informerar om hur testet fortskrider, om sorterna och hur man får tag på dem samt om möjliga gruppinköp och gemensamma beställningar. Det finns begränsad tillgång på en del sorter. Blomqvists Plantskola erbjuder deltagarna 20 % rabatt vid en gemensam beställning. Hongiston Taimisto erbjuder sina egna korsningar av Frontenac- och John Davis för testning. E-postlistan är öppen för alla intresserade av projektet. Att anmäla intresse förpliktigar inte till något. Den slutgiltiga anmälan till odlingsförsöket sker senare. Förfrågningar och anmälan till e-post listan kanadanruusut@elisanet.fi

Översättning Andrea Standertskjöld-Nordenstam

Paikallisryhmät - Lokalgrupperna

Helsingin paikallisryhmä

(Pirjo Tuura)

Syksyn ohjelma on taas Rikhardinkadun kirjaston kokoustilassa tiistaisin klo 17.30–19.30.

6.10. Kukkaloistoa Kaarrossa, Kajo Haapalainen

3.11. Ruskavärejä puutarhassa, Pirjo Rautio.

Pirkanmaan paikallisryhmä

(Tuuli Lahdentausta)

Su 23.8.15 ruusujen iltapäivä Hatanpään arboretumissa klo 15.00–16.30, musiikkitaapahtuma järjestäjänä AVH-yhdistys ja Kuntoliikunta TAKU, Ruususeura mukana kutsutuna asiantuntijana.

Lisäksi saattaa tulla vierailuja lähiseudun yksityispihoihin, niistä tiedot tulevat lähempänä ajankohtaa seuran nettisivuille, Facebookiin ja sähköpostitse

Ilmoita sähköpostiosoitteesi paikallisryhmän vetäjille, niin saat ajantasaiset tiedot tapahtumista ja toiminnasta!

Turun seudun paikallisryhmä

(Heikki Aalto)

Ke 11.11. klo 18.00 syksyn kokoontuminen Ruissalon puutarhan luentosalissa. Aiheina kuluneen vuoden ruusukokemuksia talvelta, keväältä ja kesältä, vuoden 2016 toiminnan hahmottelua (mistä aiheista halutaan esitelmää) ja kuvia kesän 2015 ruusuretuiltä. Minulla on kuvia ainakin retkeltämme Peter Joyn ym. ja Pirjo Raution ruusutarhoihin. Ottakaa omia kuvianne tikulla mukaan.

Paikalle pääsee myös bussilla nro 8. lähtee torin kulmalta pysäkiltä T39.

.HV23

PALAUTUSOSOITE – RETURADDRESS
Suomen Ruususeura ry
Metsolankatu 32
33900 Tampere

Posti Green

Teresanruusu ja 'Kempeleen Kaunotar'. Kuva/foto Eila Palojärvi

